MEI 1930

Zeventiende jaargang — Vrijdag 23 Mei 1930 — No. 21

KLIJKE OTHEEK

DE HAAGSCHE VROUWENKRONIEK

Hoofdredactie: JACQUELINE REYNEKE VAN STUWE

Dit blad verschijnt iederen Vrijdag.
De abonnementsprijs bedraagt bij vooruitbetaling *f* 3.— per half jaar voor het binnenland en *f* 5.— voor het buitenland.
Afzonderlijke nummers . . . . . 15 cent

BUREAU VAN DIRECTIE EN ADMINISTRATIE
(Leesabonnementen, Adresveranderingen, enz.)
Laan van Meerdervoort 30, — 's-Gravenhage.
TELEFOON 32112. GIRO 2407.
Voor Advertentiën: Telefoon 90478.

Het adres van de Redactrice, voor Ingezonden Stukken, Vragen enz., is (uitsluitend schriftelijk):
REGENTESSELAAN 176. 's-GRAVENHAGE.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van 1—6 regels *f* 2.40. Elke regel meer *f* 0.40.
Groote letters worden naar plaatsruimte berekend. Bij abonnement belangrijke korting.

Dit No. bestaat uit 2 bladen.
Eerste Blad.

Algiers.

In Tanger hadden wij „en masse" de buitenkant met een vrij onbelangrijk autotochtje afgerend en waren daarna begidst en als op een aanschouwelijk schooluitstapje, havenwaarts afgedaald. We wisten ons dus bij aankomst in Algiers nù wel in deze tweede Afrikaansche stad zelf te oriënteeren en daarom was in Algiers 't parool: wèg auto, wèg gids. Zelf snuffelen, overal zoo lang blijven stilstaan als men wil, op 'n kaartje wandelen, dat leek ons wèl zoo sportief en loonend. En de opgedane ervaring heeft ons gelijk gegeven. Véél genoegelijker, zoo in klein gezelschap, niet in kuddeverband, rond te dolen door die Algerijnenwijk, waar men opwaarts gaande, altijd bij de Kasbah (citadel) uitkomt en, dalende, zeker is de havenboulevards weer te bereiken. Dat had ons een handig plattegrondje geleerd. We hebben nu wel niet den Plantentuin gezien, maar een prachtrit per eindeloos-lange tramlijn bracht ons óók naar de Boulevard Bru, boven de stad, met zijn onvergelijkelijke havengezichten en stads-panorama's. En dan dezelfde lijn weer terug, zoodat we al dalende den aanblik nogmaals, nù in tegengestelde richting genoten. In die tram te zitten naast zoo'n Algerijnsche gesluierde juffrouw of een stevig ingebakerde Algerijn met burnous, ziet u, dat is toch nog iets anders dan in Lijn 6 met een juffrouw uit Boekhorststraat of Beestenmarkt naast je! 't Was allergenoegelijkst: dat ritje in open tram, een rit zonder eind, langs drukke, Fransche winkelstraten, waar Europa en Afrika zich in het woelige verkeer allervriendelijkst mêleeren, over hooggelegen villa-boulevards, langs 't rijke, blanke zomerpaleis van den gouverneur, in tropische boskage half verscholen, en dáár in de verte beneden: de breede haven en de zich langs de bergkust uitwaaierende groote stad. Er ligt voor ons een bijzondere charme in dat zich-vrijelijk-bewegen, onbevaderd, in eigen gekozen tempo, zonder beleerend gidsverband, waardoor men misschien wel 's iets overslaat, maar anderzijds intenser ziet dátgene, wat je bijzonder interesseert als karakteristiek hoekje, onopgemerkt plekje, pittig detail van eigen karakteristiek. En waar de boot als 't ware *aan* de stad aanligt en men 6 frissche morgenuren ter beschikking heeft — 6 wèlbestede uren zijn véél voor den speurenden tourist, die zich eerst op 'n kaart georiënteerd heeft, — kan men in die spanne tijds een prachtig brok Algiers zien, vooral waar de beteekenis van Algiers voor den Europeaan zich toch in hoofdzaak concentreert in die Arabische wijk, waar een bevolking van 65.000 Algerijnen — Algiers telt in zijn geheel 250.000 inwoners — in een betrekkelijk klein labyrinth van steegjes, gewelfstraatjes en slopjes samenhokt. Die dichtbebouwde Arabierenheuvel, bekroond door Kasbah en Zouaven-kazernes vervloeit in de Fransche stad in de breede, Jodenbrêestraat-achtige Rue Rendon, een straat met Franschen huizenopstand, maar met bijna uitsluitend Algerijnsche handelsdrukte, tjokvol neringdoende Afrikanen, prachttypes, en daartusschen krioelende, leuke bruinoogige jochies en meisjes met brutaal-grappige vraagoogen en intuitieve bedelgebaren; 'n zeldzaam interessante overgangsstraat naar Fransch-Algiers met z'n meer gemengd straatverkeer, maar z'n uiterlijk op Parijs geïnspireerde straten, pleinen en boulevards. Nog voelen we ons in die Rue Rendon met z'n gezellige markthal van een zeldzaam levendige karakteristiek, in volle Algerijnsche sfeer. Geen Europeesche tram stoort er 't beeld: alle handelstransport is er per zwaarbeladen ezel en in de groezelig-vuile winkels karakteriseeren enkel donkere fez- en burnouskerels, prachtig van bronsplastiek, het straatbeeld: kleermakers, die buiten bovenop een tafel aan 't werk zijn, volkscafé'tjes met groozelig-groene dranken, gruttersstalletjes met de grootst mogelijke maïs- en zetmeelproducten: pasta's, vermicelli's; gore bakkerijen, waar wonderlijke koeken en couscous bereid worden, kortom, we zien er een volledig beeld van de huiselijke verbruiksmiddelen der Algerijnen.

Links niets dan inviteerende slopjes opwaarts, naar 't hart der Arabierenwijk. M'n reisgenoote aarzelt een oogenblik; nog durft ze zich niet wagen in dat doolhof, maar... 't valt mee: overal druk verkeer, openlucht-handel, en die bevolktheid der kronkelsteegjes wekt vertrouwen. Een stil straatje is altijd beangstigender dan zoo'n woelig buurtje, en Algerië staat al 100 jaar onder 't goedgeordende bestuur van Frankrijk. Dat heugelijke feit zagen wij bij de aankomst al op de boulevards gemanifesteerd in den vorm van groote, decoratieve pilons, van vlaggen hier en daar, van opgeslagen tribunes voor 't aanstaande défilé, bij de overkomst van president Doumergue. Op de Fransche pleinen der stad overal Algerijnen met hun stalletjes vol feestartikelen, mirlitons, toeters en serpentines. Neen, Algiers is voor 'n wijkbezoek vol-

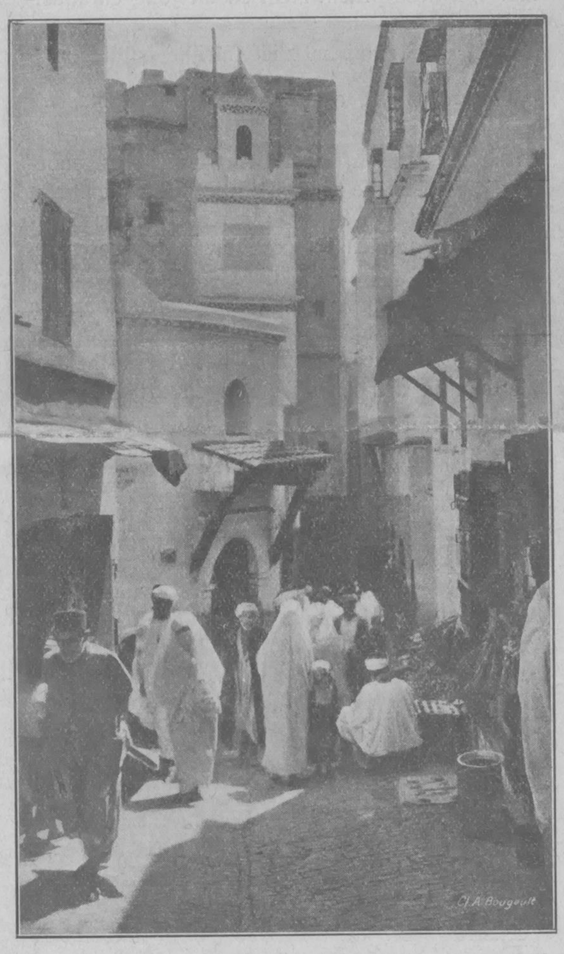

Een straat in de Arabierenwijk.

komen *safe;* de inlandsche bevolking voelt er zich geheel thuis en viert klaarblijkelijk oprecht mede feest bij gelegenheid van deze „centenaire" van hun bevrijding der Turksche overmacht. En bij die gedachte verliest zoo'n gidslooze verkenningstocht in dit handelslabyrinth van krochtige, ruiggeplaveide straatjes en trapsteegjes alle gevoel van onveiligheid, van ongerustheid. Nu, we hebben onze dwaaltocht wel allerminst betreurd en niets heeft onze onverdeelde aandacht zelfs meer één oogenblik gestoord dan enkel... onze eigen rasgenooten, die wij in groepjes, „onder leiding" tegenkwamen en die met hun Europeesche grauwe kleedij, hun camera-gedoe, hun touristenbedoening de kleurige karakteristiek der straatjes onbehagelijk vertroebelden. Wat doet een Europeesche Westerling toch weinig „decoratief" in zoo'n omgeving. Eén Algerijn in de doodgewone, bijna alledaagsche Fransche sfeer der Rue d'Isly, de winkel- en vermaaksstraat van Algiers, fleurt heel dat Europeesche beeld levendig en pittig op; één Europeaan in de kleurige bontheid van zoo'n krioelend slopje verleelijkt, vergoort in zijn grijze sufheid van lange broek en Stetson-hoed, de warme roode, blauwe en okergele kleur, kortom de gansche tonaaliteit der Algerijnen, de blanke witheid der gesluierde schoonen. Neen; wij mogen cultureel hoog staan, maar decoratief doen wij allerminst.

Op 'n hoek van een straatje zagen en hoorden wij een schooltje in vollen gang; 't bleek bij nader speuring een soort cathechisatieschooltje te zijn, waar ijverig een oude koranlezer te midden van een troep jongens en meisjes met houten plankjes met Arabisch schrift, in een hokachtige ruimte neergehurkt zat. Door 't lage open raamgat konden wij een blik naar binnen werpen; de volle aandacht was er echter niet, want één der cathechisanten stak heimelijk onder 't collectief prevelen de bedelhand naar ons uit. Een eindje verder was ook een schooltje in vollen gang; de kinderen zaten op den grond en op een galerij-achtige verhooging allesbehalve in volle aandacht tezamen in een donkere ruimte; de onderwijzer scheen 't onderwijl aan de deur druk te hebben met geldafbedelen aan nieuwsgierige touristen. Wij neusden ook even, gaven onzen aalmoes aan den docent, die echter weinig orde, maar veel „keet" scheen te hebben onder zijn discipelen. Toen hij uit 't rumoer der kleine, zwartoogige guiten achter hem begreep, dat zijn prestige als leermeester in gevaar verkeerde, draaide hij zich ineens om, na zijn bedelpenningen in z'n zak te hebben gestopt, liet zich op den vloer neervallen en gebood met een flinke karwatsslag op het voor hem liggende leerboek stilte. 't Koor-prevelen begon weer, de houten plankjes met Arabische hieroglyphen waren niet meer „in actie" en wij vervolgden onzen weg met de wetenschap, dat een Algerijnsch schooltje geen ideaal moet wezen voor een docent met zware en hoog-paedagogische opvattingen. De Algerijnsche jeugd is nog allesbehalve doordrongen van eerbied tegenover 't boven haar gestelde gezag en schijnt vrijwel maling te hebben aan wetenschap. Tout comme chez nous! Dat alles en nog véél meer zagen wij op onze tournée door de Algerijnenwijk met z'n legio café-tjes: ruimten in de muur, waar bontgekleurde kerels, de fez schuin op 't hoofd, zaten te domineeren bij een glaasje met 't reeds voornoemd grog-van-soepkleurige nat. Hier en daar lossen zich de straatjes in tunnelachtige doorgangen, geprolongeerde poorten op, waar eenige felzwarte Senegaleezen, kleurig geuniformde Zouaven, met hun donkere, hevige maskers schilderachtig tegen den muur stonden te lummelen. Dit donkere beeld wisselde 'n volgend moment weer af met de blankwit-oprijzende Moorsche praal van een stille moskee, waar enkele geloovigen op den grond lagen te bidden, 't hoofd telkens tot op de aarde neerbuigend. En zoo zouden wij u nog kunnen vertellen van ons bezoek aan de kathedraal, in een prachtig-Moorsche tempel ondergebracht, en waar de Katholieke altaardienst in die Arabische, sensueele stijl van Moorsche bogen en druk en overdadig arabeskenwerk, wel héél vreemd aandeed.

Algiers is één complex van Europeesch-Afrikaansche mélange, en dáárdoor minder een eenheid dan Tanger in zijn soort is als vrijwel onaangetaste Afrikaansche stad. Maar daar staat tegenover, dat voor de dames voor wie „winkelen", zelfs als touriste, zijn charme behoudt, in Algiers de Fransche boulevard-straten door haar speciale soort zaken op Algerijnsch gebied van leer-, koper-, drijf- en faïencewerk, 'n groote attractie zijn. En drukke, gezellige, echt-Fransche café's met strijkjes en overdaad van consumptie bieden in deze stad allerwege loonende zitjes. Algiers is een Afrikaansche stad, geënt op een Parijs, of beter gezegd: een Marseille, onder brandende zon en in een gamma van kleurschoon, waarin 't blanke wit der villa's en moskeeën fel uitstraalt in 't rijkkleurig palet van Afrikaansch-Algiers. 'n Wondermooi beeld van veelzijdige tonaliteit.

ROELAND VAN RUYVEN.

EL DORADO VOOR ALLEN
KURHAUS · SCHEVENINGEN — 30 MEI t/m 9 JUNI 1930

Onze E. V. A.

Op het oogenblik, dat ik dit schrijf, valt er een malsch Meiregentje. Héél welkom! Laat maar druppelen en tikkelen de druppels! Regen in Mei móét er zijn. Des te heerlijker is het, als dan later de zon zoo heerlijk schijnt. — Dan stroomt alles naar de E. V. A. — en dan zal het Meiboomfeest op het terras kunnen plaatsvinden. Maar ook vanuit de Cabaretzaal is het gezicht op een zondoorschenen lucht en een zon-beschenen zee animeerender voor publiek en artisten. Ofschoon er toch artisten bij zijn, die de aandacht zóó zullen vasthouden, dat het er niets op aankomt, al zou het desnoods baksteenen regenen — bij wijze van spreken. Want, als er eens baksteenen zouden neerkomen, zouden wij aan „goena-goena" gaan denken: aan stille Indische kracht. En dan zou één artist hier zeker voor worden aangezien, omdat hij tòch al zulke verbijsterende toeren verricht.

„Leberto", de manipulator, is zoo'n kunstenaar, die de onverdeelde aandacht van het publiek vasthoudt, van begin tot eind. „Leberto" is de artist, dien de Directie van E. V. A. als buitengewone attractie nog geëngageerd heeft. „De man met de mysterieuse handen" zou ik hem willen noemen, want, wat hij alzoo met die handen verricht, grenst aan het ongeloofelijke, aan het wonderbare! „Geschwindigkeit ist keine Hexerei" zegt het Duitsche spreekwoord, maar dèze „Geschwindigkeit" is werkelijk phenomenaal. „'n Duivelskunstenaar!" Voor hèm is 't maar goed, dat hij niet in de middeleeuwen leefde; en óók voor ons! Nu kunnen wij genieten van Leberto's kunst, en hijzelf wordt er om bewonderd.

Ja; wat handen al niet wrochten kunnen! Eén van de allermooiste dingen, die door vrouwenhanden gemaakt worden, is wel het kantwerk. Gekloste kant. — Buitenlandsche kloskant heeft hare renommée steeds behouden. En toch heeft Nederland óók *eigen* kant! — De kanten mutsen in de verschillende provincies werden vroeger door de boerinnen zelf „geklost". Dit fraaie handwerk was op den achtergrond geraakt, maar aan Mevrouw M. Schutten komt de groote verdienste toe en de eer „het kantklossen" weer hare plaats te hebben teruggegeven als *practisch-nut-hebbend* handwerk. Zeeuwsche en Zuiderzeesche visschersvrouwen vinden nu hierin weer een bron van inkomsten, dank zij de Kantvereeniging „Het Molenwiekje", waarvan Mevrouw Schutten de ijverige Directrice is. — Zij dient een algemeen belang, en met bizonder veel interesse zal het publiek zeker het werk van „het Molenwiekje" op onze tentoonstelling gadeslaan.

Alle artisten voor het cabaret zijn nu geëngageerd. En om het „Honneur aux Dames" hoog te houden, noemen we U eerst: Caroline van Dommelen, de beminde tooneelspeelster, de éérste conférencière in ons land, die als zoodanig in 1914 haar proefstuk reeds aflegde — met succès.

Dan Mary Sablairolles, de zangeres met „het orgel in haar keel". Wonderlijk over welk een uitgebreid register deze vrouwenstem loopt; daarbij is het pianissimo kweelend en teer; in het forto machtig en vol uitdrukking.

Jeanne Lee, de guitige solodanseres, die onnavolgbaar is in haar allerkomiekste dans-imitaties, en vol van jonge charme in haar eigen creaties.

Toutie Weber, de goudblonde actrice, houdt de tooneelvaan hoog door haar coquet, weloverwogen spel.

Van de heeren noemde ik U reeds Leberto! — Komt zien en verwondert U!

Alberty, the American Stepdancer, heeft kwik en caoutchouc in zijn beenen; ten minste, dat moet wel haast zoo zijn.

Henk van Buuren heeft zooveel successen op groot en klein tooneel geboekt, dat al wat Hagenaar is, hem graag ziet. Ook alle Haagschen!

Met Henk Dillewaard, — zijn speelpartner — en met Toutie Weber kunnen wij er van verzekerd zijn, dat deze drie artisten U aangenaam zullen „verrassen" in hun detectivespel. —

Maar dit staat vast: zoo goed als de Directie van E.V.A. zijn ook de artisten van het El-Dorado-Cabaret bezield met verlangen, het allerbeste te geven gedurende de elf dagen der Tentoonstelling.

Brugge.

Het viel mij niet moeilijk over Antwerpen te schrijven. Maar — met schroom waag ik het iets te schrijven over Brugge. En toch zullen de tentoonstelling-bezoekers, die naar Antwerpen optrekken, goed doen, ook naar Brugge te gaan, en naar Gent! Maar ik neem Brugge het eerst, omdat ik U attent wil maken op eenen datum in Juni, waarop deze stad zich in heel haar mystieke middeneeuwsche schoonheid aan U openbaren zal.

Zoowel **NIEUWE** als **OUDE** abonnée's ontvangen GRATIS een doorloopend toegangsbewijs tot de tentoonstelling „E V A" welke gehouden zal worden van 30 Mei tot en met 9 Juli 1930 in de zalen van het Kurhaus te Scheveningen.

Ik zoek naar woorden, devoot en eerbiedig, om in juiste mate weer te geven het héél teere, het héél subtiele van het wezen dezer oude stad. Het is eigenlijk iets zoo onwezenlijks, zoo niet-te-definieeren, de atmosfeer, die waait binnen deze stede. — Zooals wierook hangen blijft binnen het Godshuis, zoodat het van dezen rook doortrokken is tot in de kleinste hoeken, — zoo is gansch Brugge doortrokken van de mystieke emanatie der middeneeuwen.

Het is een stad buiten onzen tijd! 'n zuiver Katholieke stede. Het moderne leven en de waarlijk moderne mensch detoneeren in deze omgeving.

Als je er door de straten gaat, zooals je dat gewend bent te doen door iedere andere stad, voél je dat je als 't ware heiligschennis pleegt.

In Brugge komt hetzelfde gevoel over je, wat ons alleen bevangt als wij een kerk binnentreden; 'n onverklaarbaar iets; — de aanvoeling van te zijn op eene plaats, waar het goddelijke een woon is opgericht. Daar legt de mensch al de onware ballast van maatschappelijke invloeden af; hier wordt hij weer zichzelf: 'n klein, nederig menschenkind; 'n vroom-vereerend schepsel van het goddelijke, die eigen nietigheid zich wel bewust wil zijn in tegenwoordigheid van het Verhevene!

Die invloed heeft Brugge op al diegenen, die ontvankelijk zijn voor het waarachtig schoone.

Brugge is geen stad in den banalen zin des woords. —

Brugge is de reliqui-schrijn, waarin de geest der Middeneeuwen gevat is. Brugge is als een machtige Kathedraal, vol van kunstschatten! Haar talrijke kerken zijn als zoovele kapellen in het hoofdgebouw! Haar wonderschoone Hoofdkerk is het stralend altaar, waar de eeuwigdurende genade in gouden schijn het verklarend Licht der goddelijke goedheid zegenend doet glanzen!

Zie de zoo trotsche en toch ranke paleizen, de gildehuizen, de gebouwen en monumentale stadspoorten, en zie hierin de pilaren en kolommen dezer wondere Kathedraal!

En wat te zeggen van hare kunstschatten? Van al die altaarstukken, de triptieken en menigvuldige schilderijen? Het doet mij denken aan ex-voto's van de geloovigen.

Is haar Begijnhof op zichzelve niet als een zij-kapel, waar vrome zieltjes in gestage aanbidding de zedigheid en de vrome stilte dienen?

En de talrijke godshuisjes, waarin het zachtgonzende leven der maatschappelijk-misdeelden zoo zoetjes-murmelend verloopt, hebben het geluid van zacht-gepreveld gebed.

Hoe komt het dat deze stad haar middeneeuwsch karakter zoo zuiver heeft behouden? Waaraan het toe te schrijven, dat de luister van die tijden den modernen tijdglans verre overtreft, ofschoon het een zwakke afstraling is van den overvloed van heerlijkheid en praal, die er van Brugge uitging, toen zij was het pronkjuweel der Westerwereld.

Is het de aanwezigheid van „het heilig bloed" door Diederik van den Elzas uit Jeruzalem meegebracht en als kostelijken schat bewaard in de kapel van het Heilig Bloed? —

Nu nog trekt ieder jaar de processie met deze reliquie de stad rond. Nu nog stroomen de geloovigen toe bij duizenden en duizenden tegelijk, om den zegen deelachtig te worden, die de bisschop doet nederdalen over Brugge, als hij met den cylindervormigen vaas van zuiver bergkristal, waarin het Bloed van den Verlosser, het kruisteeken maakt over de neergeknielde schare en over het vrome Brugge. — 'n Afschaduwing van vroegere pracht en weelde is deze processie met de talrijke bijbelsche groepen; met de voorstellingen uit het leven der heiligen; met de menigvuldige banieren, stijf van goudstiksel en rijk brocaat!

Vlaggentooi en bloemguirlanden kleuren de oude stad, zooals een blos het lief gelaat verjongt van rustigen ouderdom.

Hoor! het Hosannah! wat Jezus toegezongen wordt door de bevolking van Jeruzalem! Heel het leven van Christus trekt ons voorbij.

Stil; doodstil is nu die duizendkoppige menigte. Gesmoorde zuchten, als de kruisdragende Christus onder zijn last dreigt te bezwijken. Stille tranen en innige zelf-inkeer als het Bloed voorbij gedragen wordt door de bisschoppen in vol ornaat.

Van welke religie ge zijn moogt, — 't zij vroom of lauw in uw geloof, — ge komt onder den indruk. Het is wel geen volleerd Passiespel zooals in Oberammergau, maar... misschien juist daardoor nog méér devoot en oprecht!

Ja! als ge Brugge wil leeren kennen, moet ge er henen gaan, als zij haar hooge kerkelijke feesten viert! Dan kunt ge u een denkbeeld vormen, hoé het geweest moet zijn in de dertiende en veertiende eeuw, toen Brugge de residentie was der graven van Vlaanderen en der hertogen van Bourgondië; toen Brugge in stouten opbloei Venetië ter zijde streefde. Toen zij haar Hal liet bouwen met den kloeken Halletoren, die vèr uitsteekt boven het wijd-omliggende land, als een uitroep van fiere zelfbewustheid.

In dien vol-heerlijken tijd, toen Filips de Schoone zijn plechtige intrede hield met zijn trotsche gemalinne, Joanna van Navarre, was het mogelijk dat de hooge Vrouwe vol spijt zich aldus uitliet: „Ik dacht dat ik alleen koningin was, en zie er hier zeshonderd!"

Want, rijk met juweelen opgesmukt in haar kostelijkste kleederen, brachten de Brugsche burgeressen haren groet van uit hare huizen, waarvan de gevels schuil gingen onder kleurige tapijten en waardevolle gobelins.

In dien tijd, toen de strijdkreet weerklonk: „Schilt ende vriendt! Vlaanderen den Leeuw!" uit de monden van Brydel en de Coninck, die kreet, overgenomen door twintigduizend Bruggenaren, die in Vlaamschen vechtmoed optrokken tegen acht-en-veertig duizend Franschen en er vijftienduizend verslaan, zoodat de „Bloedmeersch" bedekt was met de lijken van meer dan vijfduizend ridders.

Dat was de tijd, toen in Brugge de ontstuimige polsslag klopte van jong, rijk leven; — toen haar handel bloeide — haar nijverheid en hare kunsten. Toen haar kerkelijke dienaren machtig waren ook in het maatschappelijk leven, omdat in die tijden het geloof niet náást het werkelijke leven stond, maar er één mede was. In die glorietijden, toen godsdienst en vrome vereering van de godheid even vanzelfsprekend was voor de menschen als de wederkeerende maaltijden iederen dag; de nooddruft der ziel en van het lichaam.

Onze moderne cynische tijd, die alles ontleedt en alles ontrafelt, die bij positieve wetenschappen hoogste heil zoekt, staat zoo ver af van dezen middeneeuwschen geest, die praalzuchtig, strijdlustig, arbeidzaam en uitbundig was en toch tegelijk innig-geloovig en vroom.

Ik herhaal U: wilt ge deze middeneeuwschen geest proeven, ga naar Brugge. Maar ga er niet, als zoovele vreemden, die deze stad als een banaal kijkspel beschouwen. Neen; als ge de ziel van Brugge wilt leeren kennen, die middeneeuwsch-mystiek is, ga dan begin Juni, in de week dat de heilige Bloedprocessie uittrekt! Dit jaar zal het wel met Pinksteren samenvallen of op den 13den Juni, de processie van het St. Sacrement.

Meng u tusschen de menigte, die in het stof neerknielt, en die de kerken vult. Ontdoe u van den twintigsten-eeuwschen nuchteren kijk op de dingen, en kom onder de bekoring. Vergeet voor een oogenblik het schouwspel van het materieele leven met zijn geweldige uitvindingen en rusteloosheid. dat ge op de Antwerpsche expositie bewonderde, en zet uw hart open voor het stille verleden. —

Hier zult ge gevoelen, hoe Brugge waarlijk de kern bevat van alle godsdienst, namelijk: het geloof.

En als de ongewone drukte afgelaten heeft, als Brugge terugvalt in haar zoete rust, die als een droomatmosfeer blijft hangen tusschen haar huizen en langs de lief'lijke reien (grachten), bezoek dán pas haar vele schatten.

Dán eerst zult gij kunnen genieten, omdat ge dán ook begrijpt, hóe dit alles kon ontstaan, deze wonderen van architectuur en van schilderkunst.

Deze paring van het stoutmoedige en het lieflijke.

Bewonder het Stadhuis, — 't Gruuthuis, — het Vrije, en de Stadsbibliotheek. Zie, die façades, die uitgeschulpt en geciseleerd zijn als een kunstjuweel in steen gehouwen!

Beschouw met aandacht den Halletoren, de Poortgebouwen, en speur er in de macht van vroeger dagen, want... hierin is de geschiedenis van Brugge neergeschreven.

Droom er, zooals zoovelen er den droom van poëzie droomen bij het Minnewater, en langs de „reien en kaaien". De Rozenhoedkaai, 't Groene Reitje! Loop de Godshuisjes binnen, „de Twintigen" en „de Twaalven"; het Roomsch Convent en voorál: het Begijnhof.

Hier zal Brugge's middeneeuwsche ziel zich het duidelijkst aan u openbaren: de ziel van eene schoone slaapster, die hare ontwaking moet afwachten, om wéér te gaan bloeien; om wéér zonen voort te brengen als de van Eycs en Memlinc; — als de Coninc en Breydel, — vroomheid aan kracht gepaard.

Laat gerust de stille, innige bekoring van Brugge een paar dagen, een week op u inwerken en zij zal u onttrekken aan de beklemming van dezen tijd.

Als een zuivering voor uw gemoed, zoo zal de atmosfeer dezer stad in u nederdalen, en u eene weldadige rust brengen.

Hierheen zult gij zeker terugkomen, zooals vermoeiden van geest eene retraite zoeken, waar zij zichzelf kunnen weervinden.

Want van Brugge gaat een sereene rust uit. Niét de doodsche rust en stilte van het afsterven! Daarom ook wil ik Brugge geen doode stad noemen. Want Brugge leeft nog, al is haar hartslag verflauwd.

Maar de rust en stilte van Brugge is de sereene rust van eene ziel, die zichzelf teruggetrokken heeft, maar die de haar noodige levenskracht putten blijft uit die vroomheidsbron, waaraan haar opbloei en schoonheid zijn ontsproten: de oprecht-geloovige middeleeuwen.

Brugge wacht slechts; geduldig en berustend wacht zij den roep van het groote gebeuren dat haar het sein zal geven tot nieuw leven.

Zij wacht geduldig het oogenblik af harer wedergeboorte, die zéker eens komen zal, als de tijden van ongeloof vervuld zullen zijn.

CAROLINE v. DOMMELEN.

Muziek.

Lieder-avond: Rachel Morton, aan den vleugel: Jaffrey Harris.

„l'Histoire se répète" in de wereld der zangkunde. Ook de zangeres Rachel Morton was weer een sprekend, maar bedroevend voorbeeld van het onvolkomene in de tegenwoordige vorming der vocaal-techniek. Schitterend materiaal, glanzende hoogte, uitgebreide, maar veel te donkere laagte en eenige goed-gevormde middentonen, die echter, zoodra haar heftig temperament op den voorgrond trad, soms de vorming verloren. Zoo was het haar niet mogelijk te geven, wat de liederen geestelijk vroegen. Bijv. het „Frauenliebe und Leben" van Schumann, werd met jong, frisch entrain, met sterk hartstochtelijken drang gezongen, maar een vrouwelijke weekheid en innigheid van overgave miste de vertolking geheel. „Du Ring an meinem Finger" was wel het best geslaagde uit deze liederen-cyclus. Maar het laatste heerlijk-mooie „Nun hast Du mir den ersten Schmerz getan", zoo aandoenlijk in zijn droefenis en verlatenheid, gezongen met lage, bijna mannelijk-zware stem (slecht gevormd borstregister), werd bijna tot een parodie van vrouw-zijn.

Veel beter echter zong Rachel Morton de opera-aria's. Daar kwam haar mooi orgaan uitstekend in uit en ontplooide zich in volle glans en stralende hoogte. Ook waar hierin geen *innerlijke diepte* wordt verwacht, was haar vurig élan zeer op zijn plaats. De „Suicidio" uit „La Gioconda", van Ponchielli en eene aria uit Massenet's melodieën-schat, waren glanspunten van dezen avond. Verder zong zij nog eenige Fransche liederen van weinig beteekenis en een tweetal van Marx, waaronder het aardige „Wanderliedchen". — Haar begeleider won het in gevoeligheid niet van de zangeres. Correct en technisch knap, maar vlak en ondiep van wezen was z'n spel.

Zoo was ook deze avond op vocaal-technisch gebied een teeken van de weinige ernst, waaronder de kunst tegenwoordig moet lijden. Jammer van deze pracht-stem en dit jong enthousiasme! —

Veel succes bij het niet talrijke publiek.

Volksconcert, gegeven door „Het Hollandsch Sextet".

Sinds eenige jaren hadden we niet het genoegen dit ensemble in Diligentia te hooren. Dat „Het Hollandsch Sextet" zich in dien tusschentijd vele vrienden maakte, bleek uit de volle, enthousiast-applaudisseerende zaal.

Het heeft dan ook niet stilgezeten, want in Delft gaf het zes en hier in onze stad vier paedagogische concerten in het Apollo-theater, die zeer in den smaak vielen en druk bezocht werden. Het kan dan ook wel bijna niet anders of dit ensemble moèt zich bemind maken door de ernst en grondige studie, aan elke compositie gewijd, en de prachtige eenheid van samenspel, Dat er met liefde en toewijding gewerkt is, om elke weergave tot een hoog peil op te voeren, geestelijk en technisch, daarvoor waarborgen ons de namen Poolman, Stotijn, Witt, Poons, Veenstra en Frenkel! Is niet elk dezer uitvoerenden een meester op zijn instrument!

Vooral wat het samenspel en het psychisch aanvoelen der werken betreft, vond ik 't Sextet zeer veel rijper en rijker aan coloriet geworden. —

Zoo werden uitgevoerd „Kwintet Es gr. t.", van W. A. Mozart en „Sonate Op. 17", van Beethoven voor hoorn en piano. In Sonatenvorm hoorde ik nooit een hoorn-solo, maar Piet Veenstra heeft dit werk technisch uitstekend beheerscht en eenvoudig-gevoelig voorgedragen. De sonoor-warme hoorn-klank werd als gedragen door het kleur-rijke, wisselende spel van Paul Frenkel, zonder welken ondertoon de klank allicht wat monotoon zou zijn geweest.

Als eerste nummer na de pauze werd gespeeld een werk van Leos Jonàceck voor fluit, hobo, klarinet, hoorn, fagot en basclarinet. In dit mij onbekende werk, dat technisch zeer knap, met groote kennis der instrumenten is geschreven, miste ik eenigszins de harmonieënrijke basis van den vleugel-partij, vooral door Frenkel vertolkt, waaruit zich dan de melodieën der solo-instrumenten loswinden.

Als solist was geëngageerd Piet Zwager een zeer stem-begaafd zanger, wiens deels goed geschoolde, rijke tenor echter nog teveel aan de materie, meer dan aan de vergeestelijking der liederen hangt. Vooral de Bach-aria's met hobobegeleiding lagen, ook wat de adem-techniek betreft, nog niét geheel in zijne macht. Bij voortgezette studie en afgeronde plaatsing dezer mooie stem, vooral de hoogte, is er alles mee te bereiken! — Als laatste nummer ging eene compositie van Theodoor Blumer, die ik echter niet meer hoorde. — Laten we hopen, dat het Hollandsch Sextet zich nog menigmaal met hetzelfde succes in Diligentia zal doen hooren.

W. H. A.

Tooneel.

Geschäft mit Amerika.
Münster's Stadttheater-ensemble.

De Münstersche artisten, ditmaal zonder Moissi, laten in ons naseizoen even nog een vroolijke noot hooren in den Princesse-Schouwburg. Zij kweelen wel niet 't lied van Mei en liefde, van Heidelberg-romantiek en zachte sentimentaliteit, maar hun lied is vroolijk, uitgelaten en pleizierig. We hebben onbedaarlijk gelachen om 't malle geval van Hirschfelds en Franks „Geschäft mit Amerika", een zooveelste variant op 't dartele verwisselings-spel, waarin ditmaal de mevrouw de rol van secretares van haar man vervult en vice versa de secretares voor „die Gnädige" doorgaat. 't Stuk, op en over den rand van de klucht gaande, demonstreert de wanhoop van een man, die dupe wordt van de onlogische, zij 't ook charmante grilligheid van z'n vrouw, benevens de macht van een schoothondje en de mentaliteit van een Amerikaansch-Duitschen zakenman, die in het verleidelijke Weenen belandt. 't Is alles te mal en te zeer een tot op den draad afgesleten stramien met nauwelijks nieuw patroon, om er lang bij stil te staan, maar amusant is dit stuk zeker, vooral waar 't een zoo toegewijde vertolking genoot als van dit opperbeste Münster Stadttheater-ensemble. Kreuzinger, een benijdenswaardig-smakelijke wanhopige eega gevende, is een pracht-„jeune premier", Rita Burg een pétillante grillige Weensche, zóó fijn-nuanceerend in spel en dictie, zóó kostelijk van humor en speelschen geest, Hiller een geestige verliefde zakenman, die in een kostelijken flirttoon zijn ver-Amerikaanschte „nver mind"-geest tot excessen opvoert en Maria Korten, een fijnzinnige artiste, die we wel 's in grooter werk zouden willen zien. Neen! Dit ensemble mag er heusch wezen en toont wel héél raak, ook in werk van zoo weinig artistieke allure als dit kluchtspel is, welk een spel-kwaliteiten de leden van dit ensemble bezitten. Als een stad van den tweeden rang als Münster toch is, zulk een puike troep bezit, geeft dit toch wel een grooten dunk van 't hoogtepunt, waarop 't Duitsche tooneel staat. We denken onwillekeurig aan de Düsseldorfers! Intusschen zien wij met verlangen naar het volgende stuk uit; wat moet *dit* ensemble Molnar voortreffelijk spelen, dachten wij reeds tijdens de vlotte en vlugge opvoering van dit luchtig-amusante stuk-zonder-pretentie.

R. v. R.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.
Prijs per regel ƒ 1.—.

HIJ, ZIJ EN OSALON STIJFSEL.

— Zeg vrouw, wordt eens wakker, het regent dat het giet en je hebt gisterenavond vergeten de wasch binnen te halen.

— Maar man, daarvoor had je me niet wakker behoeven te maken: Ik gebruik OSALON STIJFSEL. OSALON STIJFSEL regent of waait er niet uit.

— Hoe lang gebruik je al OSALON STIJFSEL?

— O, precies zoo lang als ik jouw niet meer heb hooren klagen over je hemden en boorden.

— Dat is dus een week of vier: Ik dacht den laatsten tijd al, wat zijn mijn boorden en hemden toch mooi en wat dragen ze prettig.

— Ja maar het pleizier ervan heb jij niet alleen, OSALON STIJFSEL strijkt zoo gemakkelijk en zoo mooi. Ik ben met het strijken veel vlugger klaar en bovendien is OSALON STIJFSEL nog voordeeliger ook, want ik kan er minder van gebruiken.

N. V. Vereenigd Tooneel. Reclame.

Dat dit blijspel komt uit Amerika, waar de reclame hoogtij viert, zal niemand wel betwijfelen. De schrijvers Roi Cooper Megru en Walter Hackett leverden een kostelijke parodie op die reclame-zucht en wierpen geen al te gunstig licht op de millionnair's-zoontjes, die de rijkdommen, door papa verdiend, zorgeloos laten wegrollen en die, als ze in nood zitten, er niet 't minste gewetensbezwaar in zien, hun vader voor ettelijke duizenden dollars op te lichten. Daar moeten wij met onze Hollandsche begrippen van loyauteit even overheen stappen. Doezelt men deze vlekjes weg, dan is de situatie van den jongen man, die reclame maakt voor zeep, waarvan nog niet één stuk gefabriceerd is, wel buitengewoon grappig. Een blijspel, dat het in deze Meimaand wel doen zal, te meer daar het zoo vlot gespeeld wordt door: Minny ten Hove, als de handige typiste, Joh. Kaart, als de reclame-agent en Adolphe Hamburger als het millionnair's zoontje. Richard Flink was de zeepkoning, een rol, die tot een van zijn beste behoort.

Fraaie bloemen voor Minny ten Hove en gul applaus; toen stonden we in den milden avond weer onder de bloeiende kastanjeboomen.

JACQ. R. v. ST.

Jack Hylton en zijn Boys.

Wat brengen zij ons? Een avond van ononderbroken lach en jokkernij; een musicale show vol vermakelijke malligheden, allerdwaaste wendingen en humoristische invallen; een potpourri van uitgelaten pret, gekruid met geestigheid en een prise weemoed. Ja, heusch ook een tikje weemoed, zooals in: „Body and Soul", „Dream Lover" en „Song in my heart", maar 't is een weemoed, die de lach nooit geheel buitensluit, want buiten den lach kunnen de Hyltonners het niet stellen. De heele Jazzband zit daar op 't podium, keurig in eveningdress, met genoegelijk lachende gezichten boven hun smettelooze witte vesten en hun glimmende instrumenten en bannen elke gedachte aan zorg en verdriet. Jack Hylton zelf met zijn blonde, jolige kop, staat voor hen, dirigeert luchtig met de hand, loopt heen en weer, maakt danspassen, neuriet, zingt, lacht, is voortdurend in actie en houdt zijn jongens prachtig in toom. Het orkest bestaat uit een dozijn musici, werkelijk alle uitnemende instrumentalisten; cameleons, die beschikken over een ongelooflijke handigheid, die nu eens dit dan weer dat instrument bespelen, en waarvan zich telkens enkele losmaken om allerlei muzikale potsen uit te halen. Zij zingen getweeën of gedrieën, springen plots naar voren, om al steppend of

trottend een viool, trompet of saxofoon-solo ten beste te geven; de danser van de band, buitelt over z'n hoofd, laat zich als een prima-ballerina op den grond zijgen en richt zich weer als een zwaan op. Het bizondere van dit orkest is, dat het alles zoo gemakkelijk lijkt, dat het met zoo'n Schwung wordt gedaan, alsof het in 't minst geen moeite kost en er geen langdurige studie aan vooraf is gegaan. Een van de beste nrs. was „Singin' in the Rain"; een der grappigste „Jollity Farm", waar de verschillende instrumenten de dieren van de boerderij heel geestig aan 't woord liefen, terwijl de parodie op Haydn's Afscheids-symphonie alle musici in de gelegenheid stelde een solo ten beste te geven. —

De stampvolle zaal was uitgelaten; het ratelde langs alle rangen; men dwong om toegiftjes en de onovertroffen xylofonist, trof bijna het lot: „He kissed her", twée maal te moeten herhalen.

Lachend en dansend ging men 't Gebouw uit, lachend en dansend kwam men thuis en lachend en dansend ging men naar bed.

Dat hadden Jack Hylton en zijn boys op hun geweten! Wanneer komen zij terug?

v. S.

Voordracht van Charlotte Köhler.

L.l. Zaterdagmiddag in een der kleinere zalen van Hôtel „De Twee Steden" hield Charlotte Defresne—Köhler voor de societeit „De Wigwam" een voordracht van Dostojewski's „De Zachtmoedigen". Vóór ik mijn indruk over die voordracht geef eerst een kort woord over „De Wigwam". Onder dezen naam vereenigden zich een groep jongere Haagsche kunstenaars en kunstenaressen: dichters, schrijvers, schilders, tooneelspelers, musici en journalisten, onder voorzitterschap van Hein van Essen, voorloopig met geen ander doel dan uiting te geven aan een saamhoorigheidsgevoel, aan het besef, dat de spontane en vrije onderlinge uitwisseling van ideeën en theorieën wederzijds verrijkend en scheppend zou kunnen werken. In hun Wigwam zouden de critici en de becritiseerden, de abstracten en de romantischen, de droomenden en de daadlustigen, de bezonnenen en de opstandigen samen de vredespijp kunnen rooken, leeren begrijpen, dat de kunst vele facetten heeft en dat er diepe belangstelling kan zijn voor andere richting dan de eigene; dat het alléén gaat om echt of onecht. De kring is nog jong, werd opgericht op 31 Dec. 1929, maar neemt voortdurend in omvang toe; nieuwe en belangrijke krachten sloten zich als leden aan. Op uitnoodiging nu van de Wigwam kwam Charlotte Köhler voordragen.

Denk u een half duistere zaal, — zware gordijnen sluiten het daglicht buiten — en aan het eind in het lichtschijnsel van één enkele electrische kelk een jonge vrouw. Boven het zwart van de sobere japon het fel bewogen gezicht met den nerveusen mond en de groote, sprekende oogen. Geenerlei opschik of versiering, alléén dat witte gezicht in de lijst van glanzig blond haar en twee kleine handen, die telkens even met een simpel gebaar de groote bewogenheid van wanhoop, ontreddering en smart weergeven. Bij het Oost-Ned. Tooneel heb ik Charlotte Köhler vele malen bewonderd om haar gaaf, sterk spel, nu heeft ze me de diepe ontroering gebracht, die alléén de grooten onder de grooten me vermogen te geven. Ik dacht niet, dat dit meer mogelijk was, nu Louis Bouwmeester ons ontvallen is en Mevr. Mann zich van 't tooneel heeft teruggetrokken. Charlotte Köhler heeft het mogelijk gemaakt.

Onder een doodsche stilte deed zij de biecht van den 40-jarigen man, wiens jonge vrouw zich zoo juist van het leven heeft beroofd; een zestienjarig vrouwtje, dat zóó hulpeloos in de verwarring van het leven stond, dat zij in den dood verlossing zocht van haar angsten. In velerlei schakeering van licht en donker, in heel een gamma van deemoed, trots, vertwijfeling en rampzaligheid deed zij het verhaal en zoo sterk bracht zij ons onder suggestie, dat wij de gebeurtenissen mee beleefden en aan 't slot verslagen neerzaten, niet in staat tot applaudisseeren, zoodat de kunstenares, 't gelaat nat van tranen, onder een doodsche stilte de zaal verliet.

Was dit niet de innigste dank, die men u brengen kon, Charlotte Köhler?

Jacq. R. v. St.

Het Keukenhoekje.

Asperges zijn er weer te kust en te keur. Hierbij eenige recepten om in 't voordienen wat variatie te brengen. Eerst twee Vlaamsche recepten:

Gefruite asperges.

Snijd het harde deel van de asperges af, laat ze afkoken in water en zout, haal ze even door koud water, om hunne sappigheid te bewaren; neem ze eruit, droog ze af, bestrooi ze met bloem; bind ze met 5 à 6 bij elkaar, dompel ze in geklutste eieren en fruit ze.

Asperges met saus.

Men kookt de asperges gaar; van 't afkookwater maakt men met bloem, notenmuscaat en boter een gebonden sausje en dient de asperges met deze saus er apart bij.

Een recept uit het kookboek van den kok van Koning Willem I is als volgt:

Asperges met zure botersaus.

Men neemt hiertoe schoone, stevige asperges maakt ze naar den eisch schoon en bindt ze bij bosjes van 10 à 12 bijeen; dan worden deze in gezouten water gaar gekookt.

Men geeft ze met de volgende saus:

Men neemt een stuk boter, doet dat in een pot, klopt er 4 eieren doorheen tot het schuimt, vervolgens roert men er nog een halven lepel meel door en is dit klaar, dan giet men een kwart kan van het asperge-vocht erbij en laat alles dooreen koken.

Zoodra het klaar is, drukt men er nog van een halven citroen het sap bij.

Asperges met kaassaus.

3 bossen asperges, ½ L. melk, 50 gram boter, 35 gram bloem, 35 gram geraspte Parmezaansche kaas.

De asperges dun afschillen, bij de kopjes voorzichtig afschrappen en het harde ondereinde eraf breken.

De asperges samenbinden in bosjes en deze gaar koken in kokend water met zout, ongeveer ¾ à 1 uur. Ze daarna in een beboterden, langwerpigen vuurvasten schotel schikken.

De boter en bloem roerende met elkaar verwarmen, daarbij de melk voegen en alles 5 minuten roerende laten doorkoken; er de grootste helft van de geraspte kaas doorroeren en deze saus over de asperges in den vuurvasten schotel gieten. De rest van de kaas er over strooien, er wat gesmolten boter over gieten en de schotel in een warmen oven vlug heel lichtbruin laten worden.

Asperges met peterselie.

2 bossen asperges, 6 hard gekookte eieren, 1½ d.L. melk, 100 gram boter, 2 eetlepels fijn gehakte peterselie.

De asperges schillen en in stukken snijden, ze vervolgens gaar koken en warm houden. De eierdooiers geheel fijnwrijven, de kokende melk er langzaam en geleidelijk mede vermengen, de boter toevoegen en de saus zoolang roeren, tot ze geheel glad en gelijkmatig gebonden is, dan de peterselie door de saus mengen.

De asperges op een verwarmden schotel op doen, de saus er over gieten het hardgekookte eiwit in ringen of dobbelsteentjes snijden, daarmee den schotel versieren en het gerecht onmiddellijk opdienen

Asperges met tomaten.

2 bossen asperges, 10 met vleesch gevulde tomaten, 50 gram boter, witte saus.

De asperges in stukken snijden en gaar koken; de tomaten uithollen, vullen met aangemaakte kalfsgehakt en in de boter onder af en toe bedruipen, gaar braden. De asperges midden op den schotel leggen en bedekken met de saus (gemaakt van aspergewater, bloem, boter, eierdooier) en de tomaten er omheen schikken.

Aspergepudding.

2 bossen asperges, 100 gram boter, 125 gram bloem, 5 eieren, 125 gram rauwe gerookte ham, melk, zout.

De zachte, sappige gedeelten van de asperges schillen en in stukken snijden; de boter tot room roeren; de bloem, één voor één de eieren en zooveel melk dooreen mengen, dat men een goed samenhangende, niet te dikke massa krijgt. Hieraan toevoegen de fijn gehakte ham, de asperges, peper en zout naar smaak; de massa over doen in een met boter en paneermeel geprepareerden puddingvorm en au bain Marie gedurende een uur zachtjes laten koken.

Er bij presenteeren kalfscôteletten of fricandeau.

BEA MARE.

Tentoonstelling Van Dijkzaal.

De leden van „Odis", een club van schilderessen alhier, hebben in de Van Dijkzaal, Hooge Nieuwstraat 11, een tentoonstelling van haar werk geëxposeerd, waaronder wij schilderijen van goede bekenden, maar ook werk van ons nog onbekende artisten zagen en waarmede wij resp. de kennismaking hernieuwden of met genoegen een direct kunstzinnig contact kregen. Anna Kerling en Edmée Broers, zoomede mevr. Arntzenius—Doorman en mej. Sauerbier in tal van vlotte teekeningen, traden ons dadelijk met goede specimen als oude bekenden tegemoet, terwijl in een uitdrukkingsvol gedaan Zigeunerinnenkopje van mooie toets en met markant masker, en een fleurig bloemstuk Anna van Prooyen zich bij ons introduceerde. Mevrouw Kraemer—Obreen, in Rotterdam beter bekend, zond een tweetal stillevens in, die, blank van toon als Lucie van Dam van Isselt's werk treffen door zuivere stofuitdrukking. Nelly Goedewaagen, ook een kunstenares, wier werk al de vuurdoop heeft doorstaan, valt op met een stemmingsvol grachtje en 'n pittige bloeiende cactus, terwijl we mej. Van Hovtema loffelijk vernoemen voor haar drie fijne gepointilleerde werkjes, vol lentestemming en zonnige, tintelende sfeer. Een landschapje uit 't Zuiden van mej. Anema dient mede nog te worden vermeld. Wanneer wij niet alle geëxposeerde doeken noemen, doen wij daarmede nog volstrekt niet te kort aan de inzendsters, die allen met min of meer resultaat naar 't beste streven. Een keurige collectie kunstnaaldwerk: lampekap, kussens, tasschen etc., in de gelukkigste kleurcombinaties sluit zich waardig en artistiek aan 't geheel aan. Bezitters van lootjes hebben de kans er een der mooie handwerkproducten machtig te worden. Voor den prijs van 25 ct. (en van 50 ct. voor de schilderijverloting) mag men zich die kans niet laten ontglippen. De tentoonstelling blijft tot 8 Juni geopend en is een gang naar 't Van Dijkzaaltje wèl waard.

K.

't Scheveningsche Boeatan.

Van verre lokken op 't Gevers Deynootplein al de groote letters van „Boeatan" naar 't intieme filiaal, dat de bekende Indische kunstnijverheid-salon van dien naam, in de Heulstraat, op onze badplaats heeft gesticht. 'n Gezellige fantasie in zwart en geel, met roode meubeltjes en waar een koud buffet — maar men kan er ook warme nassi-goreng krijgen — den badgasten een begrip zal geven van de smakelijke spijzen en snoeperijen van Ned.-Indië, waarmede een lekker kopje thee zich héél goed laat vereenigen. En de Hagenaars weten wat 'n geurige thee „Boeatan" schenkt!

't Zal er zeker dezen zomer een geliefde pleisterplaats wezen voor hen, die de Indische lekkernijen van naderbij wil leeren kennen en de intimiteit der aardig gestoffeerde ruimte, waarin de kunstnijverheid-voorwerpen 't zoo goed doen, wordt hier door de bescheiden afmetingen van dit Insulinde-salon slechts verhoogd. Er zijn prachtobjecten van Oostersche sierkunst, dus de vreemdelingen en kunstvrienden kunnen er bij thee met kroepoek en spekkoek naar hun smaak en beurs tegelijk een keuze doen. Wij wenschen èn Boeatan èn Scheveningen geluk met deze aanwinst. Nu nog een zitje-buiten erbij, en 't zou volmaakt zijn...

Enfin; wie weet of dat door den tijd ook nog niet komt!

Collecte Hemelvaartsdag 1930.

De Ver. v. d. Haagsche Bleekneusjes, de Christelijke en Joodsche Vacantiekolonies hopen op Hemelvaartsdag weer de bekende vlagjes dag te organiseeren in het belang van het zwakke schoolkind, onze Bleekneusjes. Deze collecte kan volkomen slagen, mits we de beschikking krijgen over minstens 500 collectanten. In een stad met eenige honderdduizenden inwoners zijn toch wel 500 dames en heeren (vooral dames!) te vinden: die ons willen helpen gedurende een halven of heelen dag? We hebben 100.000 vlagjes besteld! Die moeten verkocht zijn en dan zijn we er! We doen nu een dringend beroep. Geeft U spoedig op als collectant(e), liefst schriftelijk, met nauwkeurige opgave van naam, voornamen (voluit), geboortejaar en datum, adres aan ons kantoor, Loosduinsche Weg 499, waar gij U ook persoonlijk iederen dag kunt aanmelden. Er hebben zich tot nog toe ± 200 collectanten aangemeld. *Nu nog driehonderd!* De collectanten moeten minstens 16 jaar zijn. Wie helpt den nood lenigen?

Vrouwennieuws.

Marie José, prinses van Piemont, heeft haar cursus tot opleiding voor verpleegster van het Roode Kruis voltooid en voor het eerst als Roode-Kruiszuster dienst gedaan in het militair hospitaal te Turijn, waar zij geholpen heeft bij eenige operaties.

De vrouw als gemeente-secretaris. Bij de behandeling van de herziening der Gemeentewet heeft de Tweede Kamer met 51 tegen 29 stemmen aangenomen een amendement-Boon c.s., tengevolge waarvan de vrouw benoembaar wordt tot gemeentesecretaris.

Dr. Helene Lange, de leidster der Duitsche Vrouwenbeweging, is na een langdurige ziekte, 82 jaar oud, overleden. In de N. R. Crt. lezen wij: „Met den dood van Helene Lange heeft de Duitsche Vrouwenbeweging een vurig strijdster verloren, die reeds als jong meisje zich emancipeerde van de toen bestaande opvattingen inzake de plaats van de vrouw in de samenleving. Krachtig heeft zij jarenlang in de bres gestaan voor de vrijheid van de vrouw om zich op wetenschappelijk gebied een plaats te kunnen veroveren en de geheele positie van de vrouw in het onderwijs op een geheel ander en hooger plan te brengen. Veel heeft Helene Lange in dit opzicht mogen bereiken, al bleven nog vele wenschen van deze onvermoeide voorvechtster der rechten van de vrouw in de moderne maatschappij onvervuld.

P. GRAAF
PIET HEINSTRAAT
HOEK JACOB V/D DOESSTRAAT
TELEF. 34190 en 34191
VANAF HEDEN DE ECHTE VERSCHE DELFTSCHE
GRAS ROOMBOTER
(Boerenboter)
PER 5 ONS
80
NEEMT PROEF MET ONZE
FRICO-ROOMBOTER
merk KRUIWAGEN. Hygiënisch verpakt in ponden en half ponden, per 5 ons 90 ct.
Elk pakje voorzien van Rijksmerk

SELAMATAN-BOEATAN.
Inwijdingsfeest Scheveningen Filiaal op Zaterdag 24 Mei 2½ uur n.m. in Theater Seinpost. — Passar-scène, Balifilm en Ind. Blijspel.
Toegangskaarten à f 1.— en f 1.50 p. p. Verkrijgbaar in Seinpost, waar ook plaatsbespreking.

Dames! Gelooft U werkelijk aan „CADEAUX" van een leverancier? Denkt U eens even na s.v.p.!
De Zuivel Centrale „ROMEKA"
Spaarnedwarsstraat no. 3 - Telefoon 78230
geeft U niets cadeau! Bindt U niet een jaar lang door zoogenaamde dividend-bons, doch levert U kwaliteits-producten tegen billijken prijs.
Aan onzen STAND no. 71 (boven) vindt U IETS NIEUWS!!

Reliefschilderen met EFDE verven
Bespreek kostelooze cursus
stand 18
a. s. EVA tentoonstelling
waar doorloopende
demonstraties gegeven worden.

Wegens uitbreiding en verandering in Naamlooze Vennootschap
ALGEHEELE UITVERKOOP
MAGAZIJN „DE KUNSTNIJVERHEID"
11 PLAATS 11

't ALLERFIJNSTE WAFELTJE MET CHOCOLADE
is de alom bekende
EXQUIS van de BEUKELAER
Bij iederen goeden winkelier verkrijgbaar
in doosjes van 50 wafeltjes
" " " 20 "
Imp.: N.V. A.J. ten Hope's Handel Mij Rotterdam.

Fonderie's Staalwaren-Handel
ACHTEROM No. 17 (achter de Veenestraat)
adverteert speciaal in dit blad ten einde zijn 90 jarige zaak nog meer bekend te maken bij de
PRACTISCHE HUISVROUWEN
die plan hebben zich
SCHAREN en MESSEN
AAN TE SCHAFFEN.
Zeer uitgebreide sorteering.

HILBRINK DAMESKLEERMAKER
Hofleverancier H.M. de Koningin
ZOMERBONT - VOSSEN
BONTBEWAARINRICHTING.
29 Westeinde
Tel. 10633

OMROEPERTJES.

(Kleine advertentiën).

Tarief:

Tot 100 letters en leesteekens (hierin vervat grooter opschrift tot max. 10 letters) f 1.25, elke volgende 25 letters en leesteekens of gedeelte daarvan f 0.25 meer.

Bewijsnummer gratis.

Plaatsing uitsluitend à contant of na ontvangst van girooverschrijving of postwissel.

In deze Rubriek worden geen Handelsannonces opgenomen.

Te Koop aangeboden

Te koop. Brummen. **Riant Heerenhuis**, moes-, bloementuin. Waterleiding. Electrisch licht. f 15000. Bevragen Schoonman, Brummen.

Te Huur aangeboden

PUTTEN o/d Veluwe. Prima pension. Uitstekende referentiën. Gelegen bij bosch. Pension 't Puttertje.

Te huur aangeb. ruime pracht. gemeub. **Zit-Slaapkamer** m. keuken v. besch. Dame, direct te aanvaarden. f 50.— p. mnd. Brieven No. 210 bur. v. d. blad.

Te Huur gevraagd.

Dame, h. b. b. h., zoekt gestoff. of gedeeltel. gemeub. **Kamers** zonder pension, omtr. J. v. Nassaustr. Zat. en Zond. afwezlg. Brieven letters DB Bur. v. d. bl.

De Oorspronkelijke

KONINKLIJKE CACAO- en CHOCOLADEFABRIEK R'S RADEMAKER HOPJES 's-GRAVENHAGE

MAKEN NIEUWE VRIENDEN EN VRIENDINNEN

BERTHA DE JONGH

Showroom STILLE VEERKADE 24
Telef. 15381.

Zeer voordeelige

HANDGEBORDUURDE LINGERIES, ook op maat.

Coll. ook aan huis te bez.

A. L. KLAASSEN

DAMES- en HEEREN KLEERMAKER

THOMSONLAAN 9

Telefoon 35234

E. V. A. **STAND 7**

GRATIS BON om 2 Meter te laten **AJOUREN**

Interessant voor elke Dame

Onze nieuwste stalen

Plisseer-, Borduur-, Ajour- en Festonneerwerk

SCHELLEKENS' BORDUUR- EN PLISSEERATELIERS

Amsterdam Centr. en Zuid, Utrecht, Groningen, Den Bosch en Zwolle

Dames! Bezoekt onzen winkel DEN HAAG, Prinsestraat 63. Tel. 10187. Geopend van 8.30 tot 6 uur. Zaterdags ook van 8—10 's avonds.

Op onze prachtcollectie **NOUVEAUTÉ'S** als shawls, kraagjes, zakdoekjes, enz, geniet U gedurende de E. V. A. **10 % korting.**

ACADEMIE VAN
BEELDENDE KUNSTEN
EN
MIDDELBAAR
TECHNISCHE SCHOOL VOOR
BOUWKUNDE
TE 'S-GRAVENHAGE

DAGCURSUS

Teeken- en Schilderkunst (en Reclame Kunst)

Opleiding Akt. M. O. Hand-, Dec.- en Costuum-Teekenen.

Bouwkunde. (Middelbaar Technisch)

INSCHRIJVING VAN LEERLINGEN vóór 10 Juli a. s.

Toezending prospectus na aanvrage.

INLICHTINGEN VERSTREKT DE DIRECTEUR.

Spreekuur: Maandag en Donderdag 2—4 uur

Wassenaar's Schoenen

MET RUIMTE VOOR **6** TEENEN

OOK IN DE NIEUWE VOORJAARS-MODELLEN.

Geopend van 9—12½ en van 1½—7 uur; Zaterdags tot 9 uur

N. B. De zaak VLAK NAAST De Gruijter.

Komt ons nu bezoeken
op de
Tentoonstelling E. V. A.
Kurhaus
Stand No. 64
galerij
van 30 MEI—9 JUNI 1930.
Wij brengen het nieuwste en het beste voor den laagsten prijs.
PIANO'S, VLEUGELS, GRAMOPHOONS & RADIO
Vraagt catalogus no. 178

N.V. HEES & Co
DEN HAAG
FRED. HENDRIKLAAN 295. PRINSENSTRAAT 36-38

Kunst-Atelier „FLORIGAZA"

is op de Tentoonstelling „E V A" met prachtcollectie GARNITUREN voor Kamerversiering zooals nog nooit geëxposeerd.

Een groote berg KUSSENS, in elk genre en iederen prijs. Aardige souvenirs voor de koopsters

Bezoekt ook onze permanente Expositie

Weimarstraat 103 - Den Haag

De Driemaandelijksche Weeftentoonstelling met demonstraties van

„De Residentie Weefschool",

Mevr. A. v. ITTERSUM-SCHIPPER,

zal worden gehouden in STAND No. 6 op de Tentoonstelling „E.V.A.", Kurhaus, Schev.

„HIS MASTER's VOICE"

GREATEST ARTISTS

STAND No. 30

FINEST RECORDING

OP DE E.V.A. TENTOONSTELLING IN HET KURHAUS.

The American Lunchroom Cy.

Kalverstraat 16-18 - Amsterdam

RESTAURANT à LA CARTE.
CAFÉ COMPLET. THE COMPLET.
AMERICAN SODA FOUNTAIN.

RADIO UTRECHT MUZIEKROLLEN
G. F. DOES
PIANO'S L'HOUTSTR 9 DEN HAAG GRAMOFOONS

Zijt gij reeds Abonné?

Collecte Bleekneusjes

HEMELVAARTSDAG, 29 Mei 1930. Dringende hulp van

COLLECTANTEN

vooral **DAMES**, gevraagd s.v.p. met opgave van naam, voornaam voluit, geboortedatum en geboortejaar en adres.

De collectanten moeten 16 jaar zijn.

Adres: Loosduinscheweg 499, Den Haag.

STOFZUIGERS.

Levering van alle merken Stofzuig- en Boenmachines.
Inruilen van verouderde Machines.
Speciale Verhuur- en Reparatie-inrichting.

BEZOEKT ONZEN STAND 43 OP DE TENTOONSTELLING E.V.A.

Stofzuigers-Centrale v.h. J. SWIER Jr.

Lange Houtstraat 14, Den Haag. — Tel. 15123
Frederik Hendrikiaan 217 D — Tel. 54256

Verlangt van Uwen Winkelier:

Te 's-Gravenhage verkrijgbaar bij:
J. van Alsum, Schenkkade 254
H. J. Barendse, v. d. Neerstraat 232
M. ter Beek, Rijswijkschestraat 82
J. Beemsterboer, Hoefkade 856
Fa. Beltman, Rijswijkschestraat 201
M. A. G. Blokpoel, Boekhorststraat
Gez. Bol, van Mierisstraat 165
F. J. Busker, van Heurnestraat 70, Voorburg
J. Cohen, Korte Houtstraat
J. Dollekamp & Co., Geest 64, Witte de Withstraat 2, Westeinde 194
A. Dolstra, Schimmelweg 469
J. Donschodt, J. P. Coenstraat 42a
Fa. Driessen, Vaillantlaan 183
L. Geevers, Jacob Catsstraat
H. de Gier, Watervlierstraat
A. Glansdorp, Rembrandtstraat 181
M. Haneveld, van Ravesteynstraat 339
K. Heida, Ruysdaelstraat 130
Wed. A. Hendriks, Beeklaan 79
F. Huygen, Hoefkade 178
Gez. Hoogteyling, Tenierstraat 24
H. van Kesteren, Beeklaan 45
C. H. Kippersluis, van Ostadestraat
G. J. Kleinis, Tenierstraat 25
A. H. van Kokshoorn, Hobbemastraat 185
L. Koeleman, Paulus Potterstraat 190
J. Kooievaar, Hoefkade
B. Kuyf, v. Mierisstraat 186
A. Laarman, Dacostastraat 58
A. de Lange, v. d. Vennestraat 114
M. G. Leonhardt, van Breugelstraat 113
G. Leurdingen, Wouwermanstraat 59
F. H. Liefkes, de Vliegerstraat 53
A. J. van de List, v. d. Capellenstraat
Wed. M. Mol, St. Jacobstraat
Fa. Neomagus, Weimarstraat 31
Fa. Onink, Rembrandtstraat 27
E. Pieterse, v. Ostadestraat 518
Wed. F. van Rijn, Honthorststraat
W. J. van Rijswijk, Joh. Camphuysstraat 152
J. Rossel, Sillesstraat
J. Sanders, Cuypstraat 54
M. Sarhuis, Jacob Catsstraat 74
M. Schnetz, Wesselstraat 2
A. Straathof, Vermeerstraat 217
B. Vierling, van Ostadestraat 141
J. Vrijman, Hobbemastraat 226
J. G. Wiersma, Jacob Catsstraat 293
F. de Wilde, van de Vennestraat 21
J. Th. van Zwam, Kemperstraat 49
C. A. G. Zijp, Korte Cuypstraat 2—4

15 CENTS PER PAKJE

N. V. FRANKEN-DONDERS — TILBURG.

JONGE DAMES

MET H. B. S.- OF GYMNASIUM OPLEIDING, KUNNEN DEELNEMEN AAN DEN CURSUS

PART. SECRETARESSE

PROSPECTUS GRATIS

INSTITUTEN SCHOEVERS

STADHOUDERSPLEIN 3, TEL. 53638

MEUBELEN J. W. AUDIER

ACHTEROM 70 - 71 - 78

bij de Passage - Telefoon 14182

GROOTE KEUZE

Dames Schrijfbureaux en Boekenkasten

Eiken dames-schrijfbureautje met afsluitbarebovenkast 40.—
dito met onderkast als boekenkast 47.50
Kleine bureau-minister . 45.—
dito Oud Hollandsch model 47.50
Oud-Holl. boekenkastje . 40.—
Moderne boekenkasten v.a. 32.50

Groote keuze moderne lage open en gesloten boekenkasten
Boekenhangers en Muurkastjes

BREEKT MET DE OUDE SLEUR
VERWARMT MET

GAS

UW INTERIEUR

INTEEKENFORMULIER.

De ondergeteekende wenscht zich met ingang van heden voorloopig voor één jaar te abonneeren op de „Haagsche Vrouwenkroniek" à f 3,— per half jaar bij vooruitbetaling.

Datum: *Handteekening:*

.....

Adres: .....

N.B. Te adresseeren als drukwerk aan:
De Administratie van de „Haagsche Vrouwenkroniek", Laan van Meerdervoort 30, Den Haag.

N. V. ELECTR. DRUKKERIJ „DE ATLAS", DEN HAAG.

Tweede Blad.

Brieven uit Italië.

Notities over het Italiaansche volk.

Wanneer wij ons een oordeel zouden aanmatigen over de Italiaansche vrouw, moeten wij vooral twee dingen niet over het hoofd zien: ten eerste, dat Italië is een katholiek land; ten tweede, dat er misschien geen land in Europa bestaat, waar tradities zóó oud zijn en waar die zóó hoog in eere worden gehouden.

Doordat ook het land niet ligt ingesloten tusschen andere, ondergaat het minder den invloed daarvan en heeft het zijn nationale opvattingen en gewoonten langer kunnen behouden. Ook de natuurgesteldheid werkt daartoe mee; een groot deel van Italië is eigenlijk onbewoonbaar; in sommige streken zijn de bewoners gedwongen tot de grootste soberheid, waarin dit opbruisende en tóch in den grond zoo lankmoedige volk zich schikt, omdat het zoo innig gehecht is aan zijn geboortegrond.

Wie door den nood wordt gedwongen om elders geld te gaan verdienen, zal sparen wat hij kan, om ten slotte te kunnen terugkeeren naar het land van zon en zomer.

Dat er in Italië zooveel analphabeten zijn, ligt volstrekt niet aan de domheid van het volk zelf, dat juist zeer intelligent is, maar eenerzijds aan de schaarschheid der bevolking in sommige deelen van het schiereiland, waar scholenbouw nutteloos zou zijn, omdat de huizen veel te verspreid en dus te ver weg van de school zouden liggen, anderzijds, omdat het volk er *te* ver weg woont om contact te krijgen met de centra van beschaving, en meerdere ontwikkeling dus toch uitgesloten is. Wat heeft iemand er aan, of hij lezen en schrijven kan, wanneer hij toch niet in de gelegenheid is om boeken te lezen?

Er zijn honderden families, die nooit verder komen dan de allernaaste omgeving, en die den buur, die toevallig in Rome of Napels is geweest, als een wereldreiziger beschouwen.

Maar zorgt dan de Duce niet voor de ontwikkeling van zijn volk? O, zeker; in centra, waar die ontwikkeling ook zijn nut afwerpt en waar de menschen die ook noodig hebben in hun leven. Maar zij, die leven in de schaarschbevolkte streken van Italië, die zelden of nooit met de „beschaving" in aanraking komen, hebben die ontwikkeling niet alleen niet noodig, doch zij zou die menschen *misschien* zelfs noodlottig zijn.

Zij zou die eenvoudige, in den letterlijken zin des woords, onwetende lieden uit hun sfeer rukken, een sfeer van tevredenheid met hun sober, toch niet ongelukkig bestaan.

Denk niet, dat deze „tobbers", gelijk ge meent, hard moeten zwoegen om den mond open te houden.

Dopo Napoli cominscia l'Oriente. = Beneden Napels begint het Oosten, is hier een waar woord. De menschen leven op z'n Oostersch.

Het is een overal zichtbaar te constateeren feit, dat de menschen te harder voor hun dagelijksch brood moeten werken, naarmate Moeder Aarde minder vrijgevig is.

Welnu, in Italië is zij een zeer gulle moeder. Na een regentijd spuit als 't ware het groen de aarde uit. Er zijn zelden oogstmislukkingen; behalve in de druiventeelt; alles groeit en bloeit er om zoo te zeggen vanzelf. Wat zal de Italiaan zich aftobben? Soberder mensch in zijn eischen bestaat er niet. Materialistisch in den zin van eten en drinken is hij zeker niet. Waar hij natuurlijk bronwater te zijner beschikking heeft, is hij niet onzindelijk, althans — volgens Oosterschen trant niet op zijn lichaam. Overigens — de zon doodt immers alle bacteriën!

Waar weinig menschen wonen, is watergebrek de grootste ramp, en dat maakt ook zijn eenige zorg uit. Voor al de rest zorgt God. Er leven menschen in Italië, die twee- of driemaal per dag een half uur ver moeten loopen om het noodige drinkwater te halen, omdat de enkele bronnen in de woeste Appenijnen in den zomer opdrogen. Nergens ziet men dan zooveel uitgedroogde rivierbeddingen als in Italië. Dit waterhalen vertegenwoordigt al een inspannenden arbeid op zichzelf. Stel u voor, 2 maal per dag te gaan langs meestal oneffen, slecht of heelemaal niet onderhouden wegen, wit blinkend van zonneschijn, zonder een boom, die schaduw geeft, een half uur lang, om dan, met een zware aarden of koperen kruik, gevuld met eenige liters water op het hoofd, dien zelfden weg terug te gaan! Meestal is dit het werk der vrouwen, maar ook al vrij jonge kinderen worden daarin getraind, en zij doen het zonder morren, want zij weten niet beter, of het hoort zoo. Vader thuis is bezig in den olijven- of den orangenhof, voert de kippen, de geiten en de schapen, en — doet aan huisvlijt. Hij is een waar kunstenaar in zijn vak, en — indien hij niet te onverschillig en te lui is, maar eenige eerzucht en vooral artistiek gevoel heeft, zal hij trachten, zich te vernieuwen en verzint hij telkens iets anders en iets schooners. Maar velen, die de kunst van smeden of houtsnijden of mandenvlechten of ander knutselwerk van hun ouders geleerd hebben (in heele geslachten ging het over van vader op zoon) zijn gemakzuchtig en tevreden met den eens bedongen prijs, dien zij er voor maken, en vlechten jaar in, jaar uit dezelfde mandjes, snijden dezelfde figuurtjes, smeden dezelfde siersels. Er zijn echter ook ware artiesten onder, die met de liefde van een kunstenaar uit goedkoop en poover materiaal iets van blijvende waarde weten te scheppen. Zij brengen hun werk naar het naaste dorp, waar een handelsreiziger het koopt voor een bespottelijk prijsje, en zoo komt het in de groote steden aan de markt, waar men deze juweeltjes kan bewonderen en betalen met het tienvoudige van wat ze gekost hebben..

Het is hier met recht: wat niet weet, wat niet deert, want de maker van dit prachtig gesmede ijzeren kopje, dat als hengsel moet dienst doen, of als oortje van het een of andere gebruiksvoorwerp, een bloempot, een sierslot, (klopper) een deurtje, of wat dan ook, is tevreden met de karige paar liren, die hij voor het werk ontving, met zooveel toewijding gedaan, en hij is gelukkig, want terwijl hij opnieuw met vaste hand de lijnen kerft in een stuk olijfhout, zingt hij met zijn heldere en van nature zoo prachtig geplaatste tenorstem:

Il mar' è lucido
Favill' il vento.....

„De zee is lichtend en de wind slechts een zuchtje": het lied van Santa Lucia, de diepvereerde volksheilige van Napels tot Syracuse, dat overal in Italië gezongen werd, wordt, en worden zal.

Gelijk deze volksmenschen is eenigszins de Italiaansche vrouw, al begint er heel langzaam werking te komen in de hoogere standen, behalve... in den adel.

Men moet zich hierover niet verwonderen. In geen enkele Europeesche mogendheid leven families van zóó ouden adel als in Italië, die hunne voorouders soms terugtellen tot in den Romeinschen tijd. In die oer-oude families leven tradities van eeuwen her, en het is hun trots en hun glorie, die tradities te handhaven en hoog te houden.

Gelijk het voor sommige geslachten een schande is om een balk in het wapen te hebben — teeken van een bastaard, in andere families is het niet minder schande om een echtscheiding te moeten noteeren.

„La garde meurt, mais ne se rend pas," sprak generaal Cambronne in den slag bij Waterloo. Si soffre, ma non si fa divorzio; — „men lijdt, maar men maakt geen echtscheiding," zegt een ras-echt Italiaansch edelman, nog meer, een edelvrouwe, gewend om liever slachtoffer te zijn, dan oude familietraditie te schenden.

Maar de intellectueele Italiaansche, gesproten uit goede burgerfamilies zonder oude papieren, en dus zonder oude servituten te haren laste (en haar getal breidt zich langzaam maar zeker uit), begint zich te ontworstelen aan het voogdijschap, waarin zij leefde en waarin velen nòg leven.

De Italiaansche wet en de Katholieke Kerk kennen geen echtscheiding, doch scheiding van tafel en bed is mogelijk, en van deze mogelijkheid wordt hoe langer hoe meer gebruik gemaakt, ook al gegeven het feit, dat van de honderd mannen vijf en negentig heel raar met de huwelijkstrouw omspringen.

Vóór de Duce het bewind in handen nam, is er kwestie van geweest, dat een voorstel tot echtscheidingswetgeving in de Kamer zou worden gebracht. Ver over de honderd duizend handteekeningen van vrouwen hebben dit verhinderd.

De overgroote meerderheid wil nog altijd liever *lijden* dan *scheiden*.

Natuurlijk is het in de allereerste plaats de Katholieke geest, die hen beheerscht, maar ook..... de kinderen.

Een Italiaansche vrouw is vóór alles moeder. In weinig landen worden de kinderen met zóó alles opofferende liefde omringd als in Italië, óók door de mannen, en — een man mag onverschillig worden voor zijn vrouw en haar bedriegen, hij blijft in haar de *moeder* eeren, vooral tegenover de kinderen, en het is ook maar zelden, dat hij haar tegenover de kinderen niet helpt en steunt. De kinderen houden daar de echtgenooten veel meer bij elkaar, dan hier; men offert zich voor de kinderen op, al zou 't ook zijn ten koste van het leven. Voor haar kind zet de moeder alle eigenbelang op zij. De jeugd is in Italië met zijn tallooze groote gezinnen van 8—12 kinderen een veel meer integreerend deel van het geheel dan hier. Dat heeft Mussolini goed begrepen, toen hij de Balilla stichtte, de z.g. jeugdmilitie, padvinderij met sterk militairen dril. Hij dacht: als ik de jeugd heb, heb ik het land, en dat is zoo waar.

Toch is die zelfde jeugd niet bandeloos en niet baldadig, ook niet het volkskind. Het luistert naar een volwassene, die het toespreekt, met zekeren eerbied; het gehoorzaamt aan een gegeven vermaning, het antwoordt beleefd vrijmoedig op een vraag, en het kent geen schroom tegenover zijn meerdere, want het is gewend, door iedereen welwillend te worden bejegend. Hij voelt: men houdt van mij. Dingen, gelijk wij in de N. R. Ct. gelezen hebben van het volksjongetje, dat de heele koninklijke familie zoende, zonder dat iemand zich stootte aan dit vrijmoedig optreden, zijn alleen maar in een land als Italië mogelijk.

Ofschoon er groot verschil van stand is, wordt dit eenigszins genivelleerd door den buitengewoon welwillenden eenvoud van al die „hooge" menschen, waardoor de vereering der minderen des te grooter wordt. Daarom kan t er nog voorkomen — maar ook *daar* worden de gevallen zeldzamer, vooral in de groote steden, waar het socialisme veld wint — dat dienstboden en knechts hun heele leven blijven in dienst van één meester, wiens vader of moeder ze nog gekend hebben, bij wie hùn ouders óók gediend hebben. Maar die meesters beschouwen hun personeel dan ook als een stuk van de familie. Men deelt hun lief en leed, men interesseert zich voor hun leven; ze krijgen pensioen, als ze oud zijn, en men zoekt verjonging van dat personeel zooveel mogelijk uit dezelfde familie.

Het volk heeft met het Oostersche ras gemeen, dat hun toewijding groot is voor degenen, die hun liefde hebben, en zij vinden het een eer om zich op een of andere wijze op te offeren. Ook rekenen zij het zich tot een dure plicht om een eenmaal geschonken vertrouwen niet te schenden. Italiaansche volksmenschen hebben een groote mate van eergevoel, en wie dat eergevoel goed weet te bespelen, kan alles van ze gedaan krijgen.

Maar gelijk de moderne Italianen zeggen: het goede ras sterft uit. In den alles overheerschenden middenstand is het dienstboden-vraagstuk nog grooter puzzle dan hier.

Het volk, dat van het land hoe langer hoe meer naar de steden trekt en een halve en zeer averechtsche ontwikkeling krijgt, toont er niet altijd de beste zijde van zijn „sangue caldo", zijn warm bloed. Het wordt onredelijk, ontevreden; het is te onontwikkeld om zich in de stad een behoorlijk bestaan te verschaffen; het redeneert niet, maar laat zich op zijn gevoel drijven, en — conflicten blijven niet uit. Daarbij mist de middenstand de verfijnde beschaving van den adel, met het gevolg, dat het overwicht op den mindere uitblijft en ieder contact ontbreekt.

„Non mi conviene", het staat me niet aan, of — beleefder gezegd: „het schikt me niet", ligt de Italiaansche dienstbode in den mond bestorven, en het hoe en waarom krijgt men er niet uit.

Hoe noordelijker, hoe moeielijker de verstandhouding wordt tusschen de standen, en in de fabriekssteden, waar stil en geheimzinnig als een onderstroom het socialisme gist, al durft het — om het fascisme — niet openlijk den kop opsteken, is het met de onderlinge verhoudingen heelemaal treurig.

Het mag eigenlijk voor dit te spontane, heethoofdige volk een zegen heeten, dat werkstakingen verboden zijn. Italianen zijn en blijven groote, onstuimige, soms stoute kinderen, die de sterke hand aan den lijve moeten voelen, anders houdt men ze niet in toom.

EEN ABONNEMENT OP
DE HAAGSCHE VROUWENKRONIEK

het **eerste** en **eenige origineele** HAAGSCHE blad voor Dames onder redactie van JACQ REYNEKE VAN STUWE, geeft U een wekelijks terugkeerende schat van varieerende en hoogstaande lectuur.

De hoogst beschaafde, welverzorgde en interessante rubrieken over **Mode, Muziek, Tooneel, In den Tuin,** enz. behooren tot het beste, wat in couranten gegeven wordt; de feuilletons zijn steeds oorsponkelijk en afkomstig van de beste Nederlandsche Auteurs.

Tevens ontvangen de abonnée's GRATIS een doorloopend toegangsbewijs tot de tentoonstelling „E. V. A.", welke gehouden zal worden van 30 Mei tot en met 9 Juni 1930 in de zalen van het Kurhaus te Scheveningen.

ABONNEERT U dus nog heden op

De Haagsche Vrouwenkroniek

LAAN V. MEERDERVOORT 30 - DEN HAAG
TELEF. 90478 en 32112 - GIRO No. 2407.

Abonnementsprijs *f* 3.— per half jaar (bij vooruitbetaling).

(Zie voor inteekenformulier pagina 4).

De goeden wil en het goede te willen, dat is het meest kostbare in den mensch; dat geeft waarde en adel aan al het overige er daarin bestaat, zooals de Schrift zegt, de geheele mensch.

Fénélon.

FEUILLETON.

Symphonie en Jazz.

Haagsche Roman

DOOR 7)

ELINE VAN STUWE.

(Jacqueline Reyneke van Stuwe.)

II.

Dr. Bron opende met een ruk het portier van de auto en liet in de richting van den chauffeur een wrevelig: „Naar de Pieter Bothstraat, Gerrit!" hooren.

„Naar de oude Mevrouw?"

„Precies!"

Hij schoof de auto in, liet zich op de bank neervallen en wischte met het koele linnen van zijn zakdoek over zijn verhit gezicht. Met zoo'n drukke praktijk was het haast geen doen, zich nog te kwijten van gezelschapsplichten. Van vanmorgen 8 uur af was hij nu al in touw; eerst z'n armenpatiënten, dan de dienst in 't ziekenhuis, z'n spreekuur thuis, z'n particuliere patiënten en wie weet, hoe de avond en de nacht verloopen zouden. Martine had hem moeten vrijstellen van dit bezoek; ze wist, hoe volhandig hij het had en — al had hij haar dit nooit met ronde woorden gezegd — ze begreep zéér goed, dat hij niet hield van haar Moeder, dat hij haar bij voorkeur uit den weg liep en een ontmoeting met haar vermeed. Een verjaardag was een exceptioneele gelegenheid, dat moest hij toegeven, maar dat Martine, die zijn tegenzin in het wereldsche gedoe van haar Moeder zoo goed kende, nu geen reden had kunnen vinden, om hèm daarvan vrij te stellen; in zijn overprikkelden toestand kon hij haar dat moeilijk vergeven. Hij werd driftig bij de gedachte, dat hij nu gedwongen zou zijn, te luisteren naar het futile, luchtige discours van schoonmama's gasten, terwijl zijn hoofd zoo vol was met andere dingen; antwoord te moeten geven op luchtige grappen en bon mots, terwijl hij de ernst niet van zich kon afschudden. Voor zijn patiënten was geen werk hem ooit te veel, geen moeite ooit te groot; geduldig bleef hij luisteren naar de klachten en de zorgen van zijn zieken, zonder het voortvliegen van den tijd te tellen; overhaasten deed hij hen nooit, maar iedere minuut, in den salon van zijn schoonmoeder doorgebracht, achtte hij verspild en de onvrede, die hem na zoo'n bezoek altijd overviel, was een nieuwe grief bij de vele, die reeds op haar rekening stonden en die hij haar nooit zou kwijtschelden.

Hij verfoeide de mondaine gesprekken zonder veel inhoud, die altijd gevoerd werden in de omgeving van zijn schoonmoeder; de sfeer, waarin zij leefde; den schoonen schijn, waarin zij zich koesterde, als was zij nog altijd de gevierde vrouw van baron van Wehlem en niet zijn arme weduwe, die door haar aangetrouwde familieleden geldelijk werd gesteund. Hij kon het haar nog steeds niet vergeven, hoe fel zij zich gekant had tegen een huwelijk tusschen haar oudste dochter en hèm; eerst na jaren van smartelijk wachten, toen zich geen betere partij voordeed, was zij voor Martine's smeekbeden gezwicht, en nòg twijfelde hij er aan, of zij ooit haar toestemming had gegeven, als hem geen groote toekomst was voorspeld. Haar tegenwerking verslapte, toen hij naam begon te krijgen als gynaecoloog en chyrurg en de trouwdag was eerst definitief bepaald, toen hem het professoraat in uitzicht was gesteld. Nooit had zij hem geheel in háár kring opgenomen en hij, met zijn gescherpte intuïtie, voelde, dat zij hèm, den niet-ebenbürtige, slechts d u l d d e, omdat hij over den burgerlijken naam Bron het aureool meedroeg van zijn kunde.

Zij leefden voortdurend in een staat van gewapenden vrede, z ij vreesde zijn scherpe tong, die op haar verborgen hatelijkheden steeds een snedig antwoord had en h ij schuwde haar conventioneele vriendelijkheid, die hem zoo duidelijk bewees, hoe weinig hij als mensch voor haar beteekende.

De auto hield stil voor het smalle, hooge huis in de Pieter Bothstraat. De deur sprong open en in het lichte vierkant verschenen de donkere gedaante van den knecht naast het blauwe figuurtje van Treseke. Het lachende gezichtje van het kind, de luidruchtige vreugde, waarmee ze hem binnenhaalde, deed zijn booze luim wegvloeien.

„Nog hier, kleine deugniet? Ik dacht, dat je al minstens een uur weg zou zijn."

„Dacht ik zelf óók, maar luister 's..." Het kind trok zijn hoofd op de hoogte van haar mond. „H ij is 'n nieuwe en zóó moppig, hij leert me de charleston, ik heb 'm bijna te pakken."

„Leert hij...?" De oogen van Dr. Bron zochten het gezicht van den knecht.

„Om u te dienen, dokter." Stram in de houding, de hakken nevens elkaar geklakt, een hand militairement geslagen tegen 't hoofd, stond de knecht: „Meier, als 't u blieft! Professional in 'n dancing, dienknecht en verder alles wat zich voordoet!"

„Maar ik ken jou!" Dr. Bron bleef den jongen man geïnteresseerd bezien.

„Dat zal waar wezen. Twee jaar hospitaal-soldaat in de mobilisatie..."

„Tja-ja!"

„En dan de vrouw... U hebt 'r door 't oog van 'n naald gehaald; ze was al aar-

Maar ondanks de onbarmhartige en ook wel rake critiek van nuchtere noorderlingen, zijn zij een lief, aantrekkelijk volk, waarvan men het goede vooral niet voorbij mag zien, omdat ze ook wel eens lastig zijn.

Een gezond kind is dikwijls stout, en dus... een gezond volk als het Italiaansche ook.

EGB. C. V. D. MANDELE.

Causerie over de Mode.

De bolero en het korte jasje bij de mouwlooze japon, is een trouvaille, die de Mode zich niet betreuren zal. Iedere vrouw ziet het gemak in van zoo'n ensemble; een avondjapon is met zoo'n jasje van dezelfde stof ineens omgetooverd in een gekleede robe d'après midi en op koele avonden buiten of aan de bridge-tafel binnen bewijst zoo'n schouder- en halsbedekking ons over de gedécolleteerde japon onschatbare diensten.

Afb. 1.

De afbeelding toont u een ensemble in saffierblauwe geborduurde tulle; de randen van het korte jasje, de basque en de rok zijn gehouden in effen tulle. Ge ziet hier, hoe sierlijk zoo'n jasje staat over de mouwlooze japon en hoe goed het de lange, gerekte silhouette breekt. Men maakt deze nietsjes in allerlei vormen; mèt of zonder aangeknipte scarf; met lange of half lange mouwen, aan de voorzijde afgerond, uitgepunt of weggesneden, maar hoe men ze ook neemt, ze behooren tot een der beste nieuwigheden, die de Mode heeft gecreëerd.

Practisch zijn ook de korte, gekleurde avondmantels van fluweel, gedragen over een zwarte of witte japon. Robijnrood is hiervoor wel de meest geliefkoosde kleur en als de eigenares daarbij dan robijnroode schoentjes en een dito zakdoekje draagt, kan zij er zeker van zijn de Mode te believen.

Ik heb zoo'n robijnrood jasje gezien, dat geheel afgewerkt was met zwarte vos en buitengewoon fleurig stond op de japon van zwarte chiffon. De basque rond de heupen was als een strook uitgeplooid en gaf aan het manteltje het effect van een aangezette ruche. Zeer en vogue voor den avond is ook de zwart fluweelen mantel op heuplengte en de korte cape, geborduurd met git. Het is volstrekt niet meer noodig de avondmantel te nemen in de kleur van de japon; vele couturiers houden zich aan sprekende kleuren voor den avond en reeds zag ik met groot succès smaragd-groene, helderblauwe en roode wraps dragen over een witte of zwarte avondjapon. Het bont moet liefst in een contrasteerende kleur zijn met de stof; wit hermelijn bij zwart fluweel; wezel bij crême satijn e. d.

In tegenstelling met al die korte, vlotte jasjes geef ik u hier een gala-kleed met imposanten mantel. De avond-robe is gemaakt van lichtgroen satijn en is versierd met incrustaties van de stof zelf. De wrap heeft op den rug fijne lingerie-plooitjes en aan den hals een aangeknipte scarf. De sleep van dit pronkstuk is afgezet met zwarte vos. Ge ziet, dat de Mode wispelturiger is dan ooit, korte jasjes naast mantels, die sleepen over den grond. De afb. toont u den mantel aan den achterkant en van ter zijde.

Afb. 2.

Men moet er echter wel aan denken, dat de sleep tot nu toe vrijwel beperkt blijft tot particuliere gelegenheden; op de nachtclubs en in de theaters heb ik geen slepen gezien.

De avondhandschoenen vragen meer en meer de aandacht; ze zijn nu al zoo lang, dat ze reeds ver over den elleboog raken en men draagt ze in de meest gedurfde kleuren.

Bij een costuum van smaragdgroene kant zag ik zeer lange suède handschoenen dragen, in smaragdgroen; bij een japon in dahlia-rood, handschoenen in licht-mauve; roode handschoenen bij een zwarte japon en parelkleurige bij een robe in grijs. Buitengewoon gedistingeerd staan zwarte handschoenen en zwart-satijnen pumps bij een avondjapon in wit. De armbanden, die zeer breed blijven, worden gedragen over den handschoen.

Toonaangevende modehuizen voorspellen den terugkeer van de met pailletten en kraaltjes bewerkte japonnen. Ik zag reeds een der mondaine Parisiennes in een japon geheel geborduurd met gitkraaltjes; hierbij droeg zij een groote, roode enveloppe-tasch en roode slippers. Onze groote couturiers lanceeren avondtasschen met beugels van brillanten; de beugel is dan 15 c.M. breed, de tasch 25 c.M. lang; de nieuwe Mode wil, dat lange tasschen gedragen zullen worden bij de lange japonnen.

Schouderbloemen zijn meer dan ooit in trek; bij een japon in effen zwart staan allerliefst vier camelia's van eenzelfde grootte, die van den schouder keurig op een rij naar de buste loopen en die gehouden zijn in donker tot licht rose. Chic is: bij den tailleur de bloem te nemen in de kleur van de blouse; is de blouse gehouden in matblauw, in bleekrose of water-groen, dan past de bloem zich hierbij aan en als ge u dezen zomer op 't sportterrein vertoont met een baret, scarf en camelia in dezelfde kleur volgt ge de Mode op den voet.

De stoffen, die dezen zomer voor onze sportcostuums gebruikt worden beantwoorden prachtig aan het doel. Toile de soie, linnen in wit en pastelkleuren; shantung en zijden shirtung zijn bij uitstek geschikt voor tennis; fijn tweed, dunne wollen stof, prefereert men voor golf. Tennispakjes zijn mouwloos, maar bij elk japonnetje worden de bekende korte manteltjes verkocht, die men aantrekt na een set. Dikwijls schaft men zich in plaats daarvan een lichte wollen cardigan aan met mouwen, die in kleur harmonieert met de jurk.

De kleine hoedjes, die nog altijd in trek blijven, zijn geheel randloos of hebben een rand, die scherp omhoog is geslagen, van het voorhoofd weg. De allernieuwste hoedjes worden geweven van stroo en angora in twee kleuren; ze worden gedragen bij tweed-pakken in dezelfde kleur en zijn licht in gewicht. Plooibaar stroo in twee kleuren zal dezen zomer voor de groote hoeden veel verwerkt worden; het zijn capelines, die door de modiste naar het gezicht der draagster worden vervormd in het gewenschte model. De eigenares gaat voor den spiegel zitten en de modiste plooit en schikt net zoolang tot zij tevreden is.

Wie dezen zomer een der mondaine badplaatsen gaat bezoeken, doet goed een of meer avondkapjes mee te nemen; het zijn handige dingetjes, ze vragen haast geen plaats in den hoedenkoffer en ze staan alleraardigst.

Afb. 3.

Hier hebt ge er een, gemaakt van lamé en gegarneerd met charmeuse-lint in twee contrasteerende kleuren bijv. zwart en rose, marine en zeegroen; kleuren, die met de avondjapon moeten harmonieeren. De linten zijn over den bol getrokken en staan breed uit aan iederen kant van 't gezicht.

Denk er aan, dat er veel toilet gemaakt wordt op de groote badplaatsen, vooral in den avond, het is dus geraden eenige avondjaponnen mee te nemen. Van een zwart-kanten avondjapon kunt ge veel plezier hebben, omdat ge zoo'n toilet herhaaldelijk een ander aspect kunt geven; nu eens met een zedige berthe rond de schouders, dan weer met een manteau de cour afhangend van het décolleté op den rug, óók met een kanten strook, die slechts over één arm loopt en den anderen arm onbedekt laat. De geheele ontbloote arm draagt alléén de sieraden, de gedeeltelijk bedekte arm niets. Probeer het maar eens, het is chic en apart.

Trekt gedrukte zij u aan, neem dan vooral groote, lichte bloemen op een donker fond; als ge lang en slank zijt, kleedt zoo'n robe u buitengewoon goed; zijt ge klein en gezet, neem dan liever kleine bloemen of effen stof.

PARISIENNE.

GLÜCK'S MUZE.

DOOR CORRY DOMMERING.

In den winter van het jaar 1478 werd er aan het hof van keizerin Maria Theresia in Weenen een schitterend feest gevierd, waar de grootste kunstenaars van dien tijd aanwezig waren. De mooie Vittoria Tesi, die toentertijd het glanspunt van haar roem en schoonheid bereikt had, droeg een aria voor uit de opera: „La Semiramide", die in het voorjaar van 1478 door Glück gecomponeerd was ter eere van den verjaardag van de keizerin. Toen zij het lied ten einde had, dat door den componist zelf geaccompagneerd werd, mochten zij zich in een groot succes verheugen en toen men Glück vroeg, een zijner andere composities voor te dragen, gaf hij er gaarne gehoor aan.

Onderwijl waren er nog twee late gasten binnengetreden — een oude heer met een streng gelaat en een mooi jong meisje. Toen de kunstenaar zijn spel geëindigd had, ontmoette zijn blik een paar blauwe oogen, die van geestdrift schitterden en, toen hij zich bewust werd van de dankbaarheid, waarmee dat heel jonge meisje naar hem geluisterd had, lieten alle lofredenen, waarmee hij overstelpt werd, hem koud — hij verlangde slechts om kennis te maken met „het droomstertje", zooals hij haar in stilte noemde.

En vanaf het oogenblik, dat Glück haar aansprak, wist Marianne Pergin, dat ze hem lief zou krijgen. Toen Glück haar vroeg, of ze van zijn spel genoten had, wees zij op de rozen, die zij in de hand had en antwoordde: „Mogen de tranen, die op deze rozen gevallen zijn, daarvan de getuigen zijn."

„Schenk mij dan die rozen met hun kostbaren dauw; ik zal ze eeuwig als een groote schat bewaren", antwoordde Glück hartstochtelijk, en zonder aarzelen reikte zij hem de geurige gave, die hij lang en innig aan zijn lippen bracht. Marianne's vader had den bewonderende blik van den kunstenaar gezien en toen hij merkte, dat zijn dochter er niet onverschillig voor was, kwam hij snel nader en zei op ijskouden toon: „Mijn kind, gij schijnt niet wel te zijn, het is beter dat we naar huis gaan."

„Ach vader", smeekte Marianne", laat ons nog wat blijven, ik voel me heel goed, u hebt u vergist. „Ook Glück voegde zijn bede bij die van het meisje en eindelijk gaf de oude heer Pergin toe. Bijna den geheelen verderen avond waren Marianne en Glück bij elkander en toen het tijd werd om naar huis te gaan, hadden zij het gevoel, alsof zij elkander reeds lang gekend hadden. Op den terugweg naar huis verkeerde Marianne als in een zaligen droom, maar zij werd hierin wreed gestoord door haar vader, die luid afgaf op „die muzikanten, die hun tijd verknoeiden en tot niets nut waren..." Hij maakte zich boos, toen het meisje hem vertelde van het bezoek, dat Glück voornemens was, hen den volgenden dag te maken en zei driftig: „Ik wensch dien hongerlijder niet in mijn huis te ontvangen."

Marianne antwoordde zacht, maar op vastberaden toon: „Vader, Glück is een man, die overal in aanzien is en u hebt niet het recht, zijn bezoek af te slaan; het zou een beleediging zijn."

De energieke woorden van het meisje misten hun uitwerking niet en Pergin ontving dan ook den componist in zijn huis en kon niet beletten, dat deze bezoeken hoe langer hoe meer herhaald werden.

Marianne was heel muzikaal en zij stelde levendig belang in Glück's scheppingen. Hij speelde haar al zijn nieuwe composities voor, alvorens ze in de wereld te brengen en eenmaal greep hij haar handje en riep hartstochtelijk uit: „Marianne, lieveling, jij bent mijn muze; nog nooit zijn mijn composities zoo heerlijk gelukt!" Hij sloot haar in zijn armen en kuste haar en vanaf dat oogenblik brak er een tijd van louter geluk voor de beide gelieven aan. Alleen de weigering van den ouden Pergin, om zijn dochter aan den kunstenaar tot vrouw te schenken, wierp een schaduw op hun geluk. Hij was ten zeerste beleedigd en gooide Glück voor de voeten: „Hoe durft ge het wagen, de oogen naar mijn dochter op te heffen? Mij dunkt, dat ik toch duidelijk genoeg te ken-

---

dig ver heen..."

„Kijk ereis an!" Zich bezinnend, trok Dr. Bron zijn jas uit. „Was dat niet zoo'n klein, blond vrouwtje, 'n cordaat wijfje, als ik me goed herinner?"

„Dat was ze... Twee dagen en nachten hebt u met 'r omgetobd...; dat ze nog leeft, dat danken we aan u, dokter..."

Dr. Bron haalde twijfelend de schouders op.

„M ij n aandeel aan haar herstel is toch maar gering, kerel. Als de goeie God niet had geholpen, zou i k toch machteloos hebben gestaan."

De man hoorde hem nauwelijks.

„M'n vrouw en ik, we willen voor u door 'n vuur gaan; zonder u lag ze wis en zeker al lang op 't kerkhof; nou..., u moet 'r zien, de gezondheid zèlf en 't kind, 'n wolk van 'n jongen!"

„Dat doet me machtig veel plezier en borstel me nou 's netjes af, Meier, dat ik boven onberispelijk voor den dag kom. Zoo! Geen pluisjes of andere ongerechtigheden op m'n rug. M'n das netjes gestrikt..., mooi, dan zal ik het er maar op wagen. Ga je mee, Thérèse?"

„Ik zou je lekker danken!" Het kind zond hem een langen neus na.

„Je bent wèl vriendelijk," deed hij quasi verstoord, maar diep in zijn hart verheugde hij zich, dat het kind evenmin van haar grootmoeder hield als hij.

„Moet ik u niet aandienen, dokter?"

Zijn gebiedende hand belette den knecht, hem te volgen. Dat mankeerde er nog maar aan, dat zijn naam en qualiteit bij de deur luid zou worden afgeroepen, 't gesprek ineens zou stokken en aller oogen zich zouden wenden naar de deur, waardoor h ij moest binnenkomen. Zonder die kouwe drukte was 't al erg genoeg, die twee met bezoekers gevulde kamers te moeten doorloopen, opgenomen, herkend en toegesproken te worden door menschen, die hij nauwelijks kon thuisbrengen en wier namen hij meestal vergeten was. Hier voelde hij het steeds als een hinderlijke leemte: geen man van de wereld te zijn, geen gemakkelijke omgangsvormen te hebben, zich schutterig te bewegen en in zijn onbeholpenheid dingen te doen, die hij in 't gewone leven stellig zou hebben nagelaten. Hij wist, dat zijn schoonmoeder hem dit zondigen tegen de etiquette nooit vergaf en zijn misnoegen tegen haar groeide feller op, als zij na een onhandigheid van hem een quasi verontschuldigend: „Och, dat kunnen we ook maar alleen van Derk verwachten!" vallen liet.

Op de trap reeds hoorde hij het beschaafd rumoer van vele stemmen, parelend gelach klonk heen door de gesloten deur; beneden in de kleine vestibule neuriede de knecht een danswijsje en schuifelden de voetjes van het kind over de marmeren steenen. Komaan, vermande hij zich; 't was toch geen heksentoer, die kamers binnen te gaan? Hij had wel voor erger vuren gestaan; komaan! Hij rukte aan zijn boord, wriemelde aan zijn manchetten, drukte toen vastbesloten de kruk neer.

Een suite vol menschen; de gemengde geur van Chineesche thee en Fransche parfums, een ijle nevel van sigaretten en boven het brouhada uit één stem, die zeide: „Daar heb je Derk!"

Hij wendde het hoofd naar 't geluid van die stem en de beklemming viel van hem af. Daar was Martine's jongere zuster.

„Ada," zei hij verrast. Hij keek in de milde oogen van een lief vrouwengezicht, hij voelde den druk van een zachte hand en hij was opeens blij, dat hij dezen moeilijken verjaardags-plicht niet had verzuimd. Hij zeide haar niet, dat hij verheugd was haar te zien, maar zij begreep het en het verdubbelde haar hartelijkheid.

„Kom mee, Derk, dan breng ik je naar Mama!"

Hij was opeens over zijn bevangenheid heen; de steun, die haar bijzijn hem gaf, maakte hem bereid, schoonmama's bedekte toespelingen gelaten te dragen. Met opgericht hoofd en een knik in den rug schoof hij achter haar aan door den stroom van vertrekkende gasten en hij verbaasde zich over zichzelf, dat hij zonder eenige moeite wat vriendelijke woorden vond om de jarige te huldigen en dat hij wat goedig afwijzend glimlachte over haar steeds terugkeerende specificatie: „U weet wel, mijn schoonzoon, de b e r o e m d e Bron, professor in spe," waartegen hij anders heftig geprotesteerd zou hebben. Hoe weldadig was de zonnige opgewektheid, die van Ada uitging!

„Mama," fluisterde ze hem toe, „heeft het booze voornemen, je te pressen voor haar bridge-avond, trek je daar maar niets van aan; ik zal 't wel coupeeren! Je ziet er zoo moe uit, Derk!"

„Maar..., ik wil heel graag, Ada," zei hij met een blik op haar zachtblozend gezicht. Waarachtig, ik meen 't, ik wil ook wel eens wat anders zien dan zorg; wat anders hooren dan misère, altijd maar weer misère!"

„'n Week geleden," sprak ze gedempt, „toen ik pas weer in Holland was, zei Mama me: „Derk, die krijg je alleen maar met 'n stok op m'n soiréetjes!"

„Ze heeft gelijk!" knikte hij ijverig, „en ik weet ook niet, wat me bezielt, Ada, maar ik heb er ineens zoo'n lust in! Reken op me, ik kom vanavond mee met Martine!"

(Wordt vervolgd).

nen heb gegeven, hoe ik over het soort van menschen, waartoe gij behoort, denk. Voor een muzikant is mijn dochter te goed..."

Glück werd driftig en antwoordde: „Halt, mijnheer Pergin, u vergeet uzelf. Ik ben niet rijk zooals u, maar daar de keizerin mij juist tot haar kapelmeester benoemd heeft, ben ik toch niet zoo arm als gij wel denkt. Uw geld kunt ge behouden, maar geef mij Marianne!"

Doch de vooroordeelen van den ouden Pergin waren te sterk ingeworteld, dan dat hij toe wilde geven en hij bleef dan ook onverbiddelijk bij zijn besluit. „Zoolang ik leef", zei hij hard, „zal Marianne nooit de vrouw worden van een muzikant."

Glück werd doodsbleek bij deze woorden, maar hij hief het hoofd nog trotscher op en verliet het vertrek, niet als een verslagene, doch als een overwinnaar, omdat hij Marianne's liefde had en niemand hem deze af kon nemen. Doch lang hield hij het in Weenen niet uit, daar de toegang tot Marianne's huis verboden was; hij vertrok naar Italië, vanwaar hij een geregelde geheime briefwisseling onderhield met zijn geliefde. Maar ook onder Rome's zonnigen hemel kon hij zijn smart niet vergeten en de geestdrift, waarmede de wereld zijn composities ontving, verschafte hem niet meer de vreugde van voorheen. De donkere oogen der Italiaansche schoonen deden het heimwee naar een paar blauwe oogen in een ver land nog sterker worden. Zoo verliep er een jaar, toen hij plotseling de tijding kreeg, dat de oude Pergin na een korte ziekte overleden was. Nieuwe hoop drong in zijn hart, want nu kon hij Marianne tot zijn vrouw maken, nu stond niets hen meer in den weg. Met den meesten spoed maakte hij zich gereed om te vertrekken en eindelijk — na twee lange jaren, waarin hij Marianne niet gezien had, stond hij voor haar huis. Hij opende de kamer en vond haar zitten aan het klavier, terwijl zij zacht het Oostenrijksche liedje zong, dat zij dikwijls van Glück gehoord had: „Möchte halt lieber sterben, dann hätt's Leid doch ein End".

Toen kon hij het niet langer uithouden; hij naderde zachtjes en sloeg zijn arm om het meisje heen. Zij keek verschrikt om en toen zij zag wie het was, verhelderde een gelukkige glimlach haar droevige gezichtje en op hetzelfde oogenblik vloog zij hem om den hals.

De zomer was voor hen beiden een gelukkige tijd en den 15den September 1740 mocht Glück Marianne Pergin zijn vrouw noemen. Hun echt was zeer gelukkig, Marianne was voor den kunstenaar een trouwe gezellin in lief en leed en zij bleef tot zijn dood „zijn kleine Muze".

Een blonde Filmster in een zwart werelddeel.

Een der interessantste film-expedities, die ooit werden ondernomen, was zonder twijfel de tocht, die eenige Metro Goldwyn Mayer-acteurs maakten, onder leiding van W. S. van Dyke, den regisseur van Witte Schaduwen en Het lied van de Zuidzee, naar de binnenlanden van Afrika, waar de scènes voor de Trader Horn-film werden opgenomen.

De vrouwelijke ster van het gezelschap, dat zooveel spannende momenten en gewaagde avonturen meemaakte, was de nog jonge actrice *Edwina Booth*, die in deze film de rol vervult van *Nina T.*, de blonde godin van het zwarte werelddeel. Zij heeft dezer dagen haar bevindingen medegedeeld en wij ontleenen er het volgende aan.

„Bijna een jaar in Afrika... toen drie dagen in Parijs om „bij te komen", vervolgens een reis naar New-York en vandaar naar Hollywood...; het is te begrijpen, dat de menschen van de Trader Horn-expeditie toen wel eens een tijdlang uitrusten wilden. Zij maakten lange tochten door de wildernissen, waar leeuwen en gorilla's brulden, waar onbeschaafde dwergstammen van pygmeeën met vergiftigde pijlen ronddwaalden en boa constrictors, die er uit zagen als doode boomtakken, op hun prooi lagen te wachten. Waar krokodillen verborgen waren in de modder, zoodat men hun aanwezigheid niet eerder bemerkte dan als zij hun muilen opensperden."

Men kan zich haast niet voorstellen, dat een lief blond meisje uit Hollywood deze gevaarvolle gebieden heeft betreden en..... er zeer geestdriftig over was. Maar Edwina Booth was niet bang en zij beschouwt dezen tocht als de grootste gebeurtenis van haar leven. Zij schoot een leeuw, bezocht Afrikaansche dorpen, waar men nog nooit een blonde vrouw had gezien, en legde met de expeditie een afstand van 24000 mijlen af.

Doch nu ze weer veilig en wel in de Metro Goldwyn Mayer-studio's terug is, waar ze mooie japonnetjes kan dragen en aan een keurig gedekte tafel kan eten, nu zegt ze eerlijk: „Ik zou voor geen millioen dit alles hebben willen missen, maar ik zou nooit weer zoo'n tocht willen meemaken."

Toen Edwina werd uitverkoren voor de rol van de boschgodin in Trader Horn, had zij niet gedacht, een tiende deel van alle avonturen te zullen beleven, die zij beleefd heeft. Pas toen de filmkaravaan, een lange stoet van auto's en andere voertuigen, de Afrikaansche oerwouden binnendrong, begon zij te beseffen, waarin ze zich begeven had. Zij paste zich echter op bewonderenswaardige wijze bij het primitieve en vaak zonderlinge leven aan en Harry Carey, die de rol van „Trader Horn" speelde en die reeds heel wat van dergelijke expeditie achter den rug heeft, zeide, dat als er iemand op sportieve en prettige wijze was opgetreden, ook in tijden, dat het verblijf in de wildernis nu niet bepaald aangenaam bleek, het in de eerste plaats Edwina Booth geweest was.

„Ja, heusch... ik heb een leeuw geschoten", vertelt Edwina met gerechtvaardigden trots. „Ik dacht, dat ik hem gedood had, maar hij sprong plotseling weer op, maakte een paar gekke sprongen en kwam op me af. Ik had mijn geweer al laten zakken en een van de anderen stond gelukkig vlakbij om met een tweede schot ieder gevaar af te wenden, maar desondanks vind ik toch, dat het mijn leeuw was."

Edwina Booth houdt van avontuur. Dat zit vermoedelijk in het bloed, want ook haar vader, die ingenieur was, beleefde bij het aanleggen van spoorwegen in onontgonnen gebieden de gevaarlijkste avonturen.

„Maar het was toch zeker wel een verademing om in Parijs te zijn na den afmattenden tocht door Afrika?" vroeg de interviewer.

„Ik heb bijna niets van Parijs gezien en ik had zoo graag eens wat gewandeld en rondgekeken in de Rue de la Paix en op de plaatsen, waar de beau-monde bijeenkomt. Maar men heeft mij meegenomen naar den Eiffeltoren en naar het graf van Napoleon..., dat is alles, wat ik gezien heb".

Even trekt ze een pruillipje, maar dan gaat ze glimlachend verder en vertelt: „Ik kan het nog niet allemaal verwerken. Het is zooveel geweest en telkens schiet me weer iets anders te binnen. U weet, dat ik in het bed van den Prins van Wales geslapen heb? Ja, in Nairobi. Daar waren we de gasten van den Britschen gouverneur. Nairobi was eigenlijk de eenige beschaafde plaats, waar we in Afrika geweest zijn. Daar waren aardige bungalows, net als hier in Hollywood, en je kon er zelfs golf spelen. —

Ons kamp? Primitief, natuurlijk, maar toch zoo goed mogelijk georganiseerd. We hebben heel wat plezier gehad om onze draagbare en opvouwbare badkuipjes, om de inboorlingen, het eten. Er heerschte een prettige geest onder de leden van de expeditie. Overdag werkten we, als we tenminste niet op reis waren in een of ander oerbosch, en 's avonds, als de negatieven ontwikkeld waren en ook de technici rust konden nemen, dan lazen we, speelden een spelletje, verzorgden onze kleeren, die onzegbaar veel te lijden hadden, of we luisterden naar de radio, ons eenige contact met de wereld. Merkwaardig, hoe gauw je aan alles went. In het begin waren we doodsbang voor koorts en voor de tse-tse-vliegen, maar op den duur bekommer je je niet meer om zulke dingen. De Engelschen waarschuwden ons nog voor de slaapziekte-vliegen, maar ze vertelden erbij, dat het soms wel een jaar duurt, voordat je merkt, dat je gestoken bent. Nu, daar kan ik me toch niet ongerust over gaan maken.

Weet U, wie zich ook reusachtig goed heeft gehouden? De vrouw van Harry Carey. Zij schiet als de beste en kan uitmuntend paardrijden. Zij deed op onzen tocht zeker niet voor een man onder. Maar ze is toch ook blij, weer in Hollywood terug te zijn. Net als ik."

Toen was het gesprek afgeloopen en Edwina Booth fluisterde haar interviewer toe, dat zij nu een ernstige conferentie had met haar naaister, want dat al haar costuums zoo hopeloos verouderd waren in dien tijd, nu de korte rokken weer beginnen te verdwijnen.....

Het Onverwachte.

door AMY VORSTMAN—TEN HAVE.

II.

Den volgenden dag haalde zij een zedig zwart japonnetje uit de kast en begon er het rose vest en het dito kraagje af te tornen.

Toen zij dien middag thuis kwam, holde ze naar haar kamer met een pakje.

Dien avond hield zij repetitie voor haar spiegelkast.

Een opgewonden zachtblozend gezichtje, omlijst door natuurlijke krullen, keek haar aan. Coquet stond het witte mutsje op het blonde haar. Ik zie er uit, als een Engelsch plaatje! dacht Ella, terwijl zij een paar danspassen maakte en tevreden de keurige manchetjes, het neteldoeksche schortje en het nuffige witte kraagje monsterde. Zwarte kousen stonden toch wel netjes... zij deden iemands beenen slanker lijken...

„Enfin voor je familie moet je wat overhebben!" zuchtte ze.

Maman was opgetogen. Zij zoende en pakte haar chère Ella, zij gaf haar een zware gouden armband, waarvan zij nooit afstand had willen doen, en zij raakte niet uitgepraat over al haar plannetjes.

Nini kreeg een pastelblauwe en een witte avondjurk, een paar satijnen schoentjes, een amandelgroene deux-pièce van fijne wollen tricot en — een boekdeel vol wijze vermaningen, hoe zij zich te gedragen had tegenover le cher Jean.

Met beminnelijk optimisme verklaarde Maman dien avond aan Ella, dat „het kind" volkomen onkundig was van haar kleine toeleg.

— — — — — — — — — — —

Het was de dag voor de aankomst van den Franschen neef. Nini zat bij Ella in de keuken op tafel en liet haar mooie, slanke beenen heen en weer slingeren.

„Eigenlijk wou *ik* veel liever de meid zijn" begon zij.

Ella, die juist met een breinaald in een prachtige, goudgele zandtaart prikte, gaf geen antwoord.

„Eigenlijk wou *ik* liever de meid zijn; veel leuker om iemand zóó te veroveren, zoo romantisch!" lachte Nini.

„Wie praat er nu van veroveren?" Ella draaide zich korzelig om. Maman had natuurlijk het kind het hoofd op hol gebracht.

„Nou zèg," spotte de onverbeterlijke Nini, „het scheelt niet veel, of Maman heeft de verlovingskaarten al besteld!" Proestend ging zij de keuken uit en Ella begon met een booze rimpel boven het fijne rechte neusje mayonnaise te roeren.

Jean Vertdanges kwam, een blonde jonge man met verstandige grijze oogen. Hij leek meer op een Duitschen geleerde dan op een Franschen zakenman. Achter zijn rug stak Nini de tong tegen hem uit. Jakkes wat een saaie Piet! De arme Jean kon het niet helpen, dat Nini zich iets had voorgesteld, dat het midden hield tusschen Douglas Fairbanks en Ramon Navarro.

Alles ging naar wensch tot den voorlaatsten dag. Maman fleurde heelemaal op. Zij leefde weer in het verleden. Zij raakte niet uitgevraagd over de heele familie en ondertusschen vergat zij niet, la chère Nini op te hemelen en hoog op te geven van de kundigheden, de artistieke neigingen en de charme van „het kind". De oudste dochter heette „helaas de stad uit."

Ondertusschen kweet Ella zich zoo goed mogelijk van haar taak en zag er met haar verhitte wangen onder het witte mutsje uit om te stelen.

Neef Jean bleek ouder te zijn dan Maman gemeend had en bovendien bleek hij een bereisd en een ontwikkeld iemand te zijn.

Meermalen bleef Ella dralen bij het buffet, teneinde iets van zijn conversatie op te vangen.

Den voorlaatsten dag kwam er onverwachts een groote vetvlek op een van de slippen van het mutsje, toen Ella zich voorover boog over de braadslee.

Haastig rukte zij het ding af. Enfin, dan moest ze maar zoo naar binnen.

Dien avond waren Mevrouw Smeilinck en Nini door neef jean uitgenoodigd om in de stad in een restaurant te eten. Na afloop zou men naar een operette gaan.

Toen Maman na de koffie rustte en Nini vergezeld door Jean naar den kapper was getogen, stond Ella een beetje moedeloos door het keukenraam in den achtertuin te kijken.

Gelukkig, dat die comedie morgen uit was. Het was haar toch moeilijker gevallen dan zij gedacht had.

Neef Jean scheen het in den huize Smeilinck gansch niet onplezierig te vinden. En nu gingen zij vanavond gedrieën uit en Ella moest thuis blijven... natuurlijk dat kon niet anders, zij moest haar rol volhouden...

Bij het heengaan zou hij haar zeker een fooi in de hand stoppen...! De tranen sprongen haar in de oogen. Zij had op eens een geweldigen hekel aan het mooie jonge zusje.

En toch was Nini niet onhartelijk. Dien morgen voor het ontbijt had zij spontaan haar armen om Ella's hals geslagen en uitgeroepen: „ik zal een week lang het huishouden doen en dán kan jij uitgaan, hoor snoes!"

Ella lachte bitter... Nini kon o zoo lief zijn, als zij eerst maar alles had, wat haar hartje begeerde!

Het was altijd zoo geweest vanaf dat Nini loopen en praten kon... Ella's belangen bestonden eenvoudig niet voor haar... En de oudste had zich geschikt zonder morren... zij begreep zelf niet, wat haar vandaag opeens bezielde... Zoo opstandig, zoo tot schreiens toe ongelukkig was zij nog nooit geweest. Zij had immers zelf toegestemd in deze malle vertooning... het ging immers om de toekomst van Nini... Vanavond zou Jean zich zeker declareeren... aan tafel had hij haar gevraagd, de nieuwe groen georgette jurk aan te doen om hem te plezieren... Nini had alleen maar coquet gelachen en zachtjes het mooie kopje geschud... o zij wist, hoe zij moest boeien... hoe zij moest aantrekken en afstooten..., het zou haar heelemaal geen moeite kosten, Jean tot een declaratie te brengen... en dan zou Maman haar zin hebben... dan was de toeleg schitterend gelukt...

Ella sloeg de handen voor het gelaat. Een snik ontsnapte haar. Neen... *neen*... dat niet... dát niet... Zij kreeg een alles overheerschend gevoel, alsof niets er meer op aankwam, zoolang als Jean Nini maar niet vroeg zijn vrouw te worden.

Zóó was zij in beslag genomen door haar verdriet, dat zij de voordeur niet hoorde, noch de voetstappen op de trap. Zij merkte niets, tot een licht gedruisch achter haar, haar plots deed omzien.

Jean stond achter haar.

„Elly..." het klonk alsof hij met zijn week vloeiende Zuidelijke spraak zei: Elé.

Ella bloosde purperrood.

„Jean..." stamelde zij verward, hoe... hoe... wanneer *wist* je...? Er was iets oneindig teeders in zijn blik, terwijl hij haar aanzag.

„Ik wist het den eersten dag", sprak hij ondeugend.

„Maar... ik begrijp niet..." begon Ella hulpeloos.

„Luister petite"... sprak Jean, terwijl hij haar hand vatte, „het was een heel aardig plannetje van je Moeder, maar zij vergat één ding..."

„Wat...?" fluisterde Ella, „je had ons toch nooit gezien... wat bedoel je...?"

„Dat is bij Tante Simone in Dijon een groot portret van jullie tweeën staat!" lachte Jean, terwijl hij haar diep in de vochtige blauwe oogen keek.....

Het plannetje van Maman Germaine gelukte volkomen. Neef Jean werd haar schoonzoon, maar het was niet de kleine Nini, die hij als vrouw mee naar het zonnige Zuiden voerde.

Van onze Leestafel.

Avonddauw, door Hélène Swarth.
Uitg. J. H. Kok te Kampen.

Tot de groote dichters, die gelijk de voog'len zingen, omdat zij als deze zingen *moeten*, behoort Hélène Swarth, de zeventig-jarige, wier stem en hart, ondanks zooveel smartelijk doorleden verdriet, steeds jong en frisch gebleven is, maar wier levensinzicht zich in den loop der jaren steeds meer verdiept en verinnigd heeft. Deze nieuwe bundel is daar weer het beste bewijs van; elk gedicht is een kleinood van het zuiverste gehalte, aaneengeregen tot een lange keten van poëzie. Bij ieder gedicht wordt men opnieuw getroffen door den rijkdom van beelden en den verrukkelijken klankenval. Luister eens even naar dit sonnet, getiteld *Doodewagen:*

De wagen zwart, met één chrysantenkrans,
Voert traag een doode, waar hij rust kan vinden.
Als weenend mee met wie dien mensch beminden,
Vloeit droeve regen uit d'omfloersden trans.

Stil ritslen neer van bleekvergeelde linden,
Te regenzwaar voor wilden werveldans,
De laan bevloerend met hun matten glans,
De blaadren, zacht gedragen door de winden.

Slaap, doode, slaap, uw leven is voorbij —
Maar rond den rouwkrans fladdert, als in Mei,
Een blanke vlinder tusschen 't bruin der bloemen.

Op 't eenzaam pad, waar 'k twijflend droom en dool,
Ontroert mijn ziel dat eeuwigheidssymbool:
God zal den geest tot ondergang niet doemen.

Is dit niet magnifiek van gedachte, van beelding en klank? Zoo wordt men telkens geboeid en ontroerd. Haar geloof in God, haar deernis met de menschen, die nog toeven op deze onvolkomen aarde is in deze bundel zeer groot:

Terwijl ik hef 't aanbiddend aangezicht
Naar 't eeuwig blauw vol heilig sterrenlicht,
Heb 'k over alle wezens, warm en wijd,
Mijn mantel van erbarmen uitgespreid.

Telkens weer na bange opstandigheid komt de berusting. Hoe prachtig komt dit uit in dit schoone gedicht, dat aanvangt met de klacht: „God is zoo ver" en dat eindigt met deze gelukzaligheid:

„God is nabij! — Ik voel zijn adem waren
In 't wuivend woud, dat suizelt, vroom en blij.
Ik voel zijn adem huiv'ren door mijn hand —
God is nabij!"

Hier is een dichteresse aan 't woord bij de gratie Gods; laten we haar loven en danken.

Met leege Handen, door Amy Vorstman—ten Have. A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. te Leiden.

Dit is het echt vrouwelijke werk van een door en door vrouwelijke vrouw. Het is zóó vrouwelijk, dat vele lezeressen zullen zeggen: „Dit of dat voelde ik precies zóó, dat heb ik net zoo gedacht." Daar zal ik met enkele zinnen het bewijs van leveren. Op bl. 24 staat:

„Clara dacht bij zichzelf, hoe niet alleen de mannen een vast aaneengesloten kaste vormen, doch hoe ook de vrouwen, die in veel mindere mate dat gevoel van saamhoorigheid bezitten, tóch ten slotte wederom op elkander aangewezen zijn, wanneer zij haar hart willen uitstorten, wanneer het gaat om die duizenderlei fijne vertakkingen van een vrouwenziel, die een man slechts bij uitzondering vermag te doorgronden en zelden weet te benaderen."

Op bl. 54 lees ik: „Er is niets, wat vrouwen zoo vast aan elkaar verbindt als de oude, oude strijd tegen den man."

Op bl. 80: „Een huwelijk, waar de stimulans van het naar-mekaar-verlangen uit is, dat is precies een klok, waar ze het uurwerk uitgenomen hebben; het lijkt nog wel op een klok, maar alleen uiterlijk, het is geworden tot iets, dat niet meer aan het oorspronkelijke doel beantwoordt."

Bl. 103: „Wat de meeste vrouwen onbegrepen verlangens noemen, zijn in waarheid niet anders dan onbevredigde verlangens, die heelemaal niet zoo erg onbegrijpelijk zijn. Het is een overschot van energie, waarmee ze geen raad weten. Wanneer dat teveel aan energie niet een uitweg vindt in nuttigen en inspannenden arbeid, en zoo als 't ware op normale wijze wordt verwerkt, dan kan dat teveel een voedingsbodem zijn voor neurose."

Clara, de hoofdpersoon van dit boek, is een getrouwde vrouw, zooals er nu zoo vele zijn, die al zoekend haar leven verdroomt en er zich niet bewust van is, dat haar geluk vlakbij haar ligt. Zij grijpt dit aan en dat, stort zich in de armen van een anderen man, zonder bevrediging te vinden, totdat een vriendin haar helderziende maakt: „Wij begraven ons in ons dagelijksch bestaan," zegt zij, „wij gaan onder in kleine plichtjes en kleine zorgjes en dan klagen wij, dat ons leven leeg is! Wij ondervinden onze levensbelemmeringen als tegenstand en zitten bij de pakken neer in plaats van ons die belemmeringen ten nutte te maken, door er onze krachten op te beproeven en er zoodoende profijt van te trekken. De mensch, die zijn tegenspoeden gebruikt als sporten van de ladder, waarlangs hij naar boven klimt, is in waarheid pas een overwinnaar!"

Dat is een wijze les, die elk ter harte nemen kan.

JACQ. R. v. ST.

KURHAUS - - SCHEVENINGEN

TENTOONSTELLING

30 Mei — **9 Juni**

ELDORADO VOOR ALLEN

TENTOONSTELLING VAN INDUSTRIE-PRODUCTEN
TOT SCHEPPING VAN EEN MODERN HUISELIJK MILIEU
SECRETARIAAT: LAAN V. MEERDERVOORT 30, DEN HAAG, TEL. 32112 EN 90478

Agenda der Attracties:

(TOEGANG IN ENTRÉEPRIJS BEGREPEN)

DAGELIJKS IN DEN FOYER

CABARET „ELDORADO" en JOHN BECK's JAZZ BAND

's middags 3.30-5.30, 's avonds 8.30-11.30

BOVENDIEN:

ZATERDAG 31 MEI, 2.30 uur nam.
MEI-FEEST

ZONDAG 1 JUNI, 2.30 uur nam.
GROOT BLOEMENFEEST

MAANDAG 2 JUNI, 10.30 uur nam.
Groot E.V.A. Vuurwerk

DINSDAG 3 JUNI, 3.30 uur nam.
DANSWEDSTRIJD
8.30 uur nam.
UITREIKING DER PRIJZEN.

WOENSDAG 4 JUNI, 2.30 uur nam.
Herhaling Bloemenfeest

DONDERDAG 5 JUNI, 3 uur nam.
Modeshow Joan Praetorius

VRIJDAG 6 JUNI, 3 uur nam.
Modeshow Joan Praetorius

ZATERDAG 7 JUNI, 2.30 uur nam.
Luchtballonnen-Wedstrijd

ZONDAG 8 JUNI (1en Pinksterdag)
2.30 en 8.30 uur nam.
Zangspel „DE BRUILOFT VAN KLORIS EN ROOSJE"

MAANDAG 9 JUNI (2en Pinksterdag)
2.30 uur nam.
Zangspel „DE BRUILOFT VAN KLORIS EN ROOSJE"

Wijziging voorbehouden

De tentoonstelling is geopend op werkdagen van 1 uur tot 5.30 en van 7.30 tot 11 uur, op Zon- en Feestdagen van 10.30 tot 5.30 en van 7.30 tot 11 uur.
Entrée (tevens toegang tot de attracties) overdag f 0,75, 's avonds f 0.50 per persoon.
De bezoekers van de tentoonstelling hebben tegen betaling van f 0.25 per persoon tevens toegang tot DEN MOLUKSCHEN ZEETUIN.